

TTB'den 27 Aralık duruşmasına destek çağrısı

2016-2018 dönemi TTB Merkez Konseyi üyeleri hakkında "Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" başlıklı açıklama nedeniyle açılan dava 27 Aralık'ta, Ankara Adliyesi 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmeye başlanacak. **7**

TTB Merkez Konseyi üyesi Dr. Yaşar Ulutaş görevine iade edilmelidir!

Sağlık Bakanlığı'nın kendi bünyesinde çalışan TTB Merkez Konseyi üyeleri hakkında başlattığı idari soruşturmalar kapsamında, Dr. Yaşar Ulutaş'ın aile hekimliği sözleşmesi feshedildi. **7**

Tıp Dünyası

www.ttb.org.tr

"örgütlü emek, sağlıklı toplum"

Sayı: 240 Kasım-Aralık 2018

Kandırmaca değil, hakkımızı istiyoruz!

● "Sağlıkta şiddet yasası" diyerek, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin sağlık alanındaki en ağır, en acımasız, hukuk tanımayan düzenlemelerini içeren Sağlık Torba Yasası'nı hekimlerin önüne getiren AKP, başta TTB ve tabip odaları olmak üzere, sendikalar ve sağlık meslek örgütlerinin, hekimlerin, muhalefet partilerinin milletvekillerinin ve uluslararası hekim örgütlerinin tepkisiyle karşılaştı.

● Yasa teklifinin TBMM'de görüşülmeye başlandığı ilk andan itibaren TTB ve tabip odalarının çağrısıyla Türkiye çapında eylemler, basın açıklamaları ve forumlar gerçekleştirildi. 11 Kasım'da Ankara Kuşulu Park'ta biraraya gelen yüzlerce hekim ve sağlık çalışanı, hekimlerin mesleklerini yapma hakkını ellerinden alan düzenlemeyi içeren Torba Yasa'nın geri çekilmesini istedi.

● Hekimlerin eğitim, çalışma ve sosyal güvenlik hakkını sınırlayan 5. maddede kısmi değişiklik yapılmakla birlikte, yasa 15 Kasım 2018 günü TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildikten sonra, Cumhurbaşkanı'nın onayıyla 5 Aralık 2018 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Hukuki mücadele sürüyor. Hekimler, 5. maddenin bütünüyle iptal edilmesini istiyor. **8-9**

Torba Yasa ne getiriyor ne götürüyor? **11**

TTB Genel Yönetim Kurulu'ndan ortak karar:

"Hekimlik ve insanlık değerlerine müdahalelere sessiz kalmayacağız"

24 Kasım 2018 tarihinde gerçekleştirilen TTB Genel Yönetim Kurulu toplantısının sonuç bildirgesi açıklandı. **12**

Hukuk ve adalete inanç zayıfladıkça şiddet artıyor!

Tıp Dünyası olarak, sağlıkta şiddetin artış nedenlerini araştırırken toplumsal arka plana da bakma gereksinimi duyarak konunun uzmanlarına yöneldik ve önemli yanıtlar aldık... **6**

Toplum ve Hekim Dergisi'nin 40 Yıl Etkinlikleri gerçekleştirildi

Toplum ve Hekim Dergisi'nin 40 yılı dolayısıyla düzenlenen etkinlikte süreli yayıncılığın geleceği tartışıldı. **12**

TTB, Dünya Tabipler Birliği Genel Kurulu'na katıldı

TTB'yi Merkez Konseyi Başkanı Dr. Sinan Adıyaman ve Dr. Murat Civaner temsil ettiler. **15**

TTB eski başkanları anıldı **2**

Dr. Aynur Dağdemir'i saygıyla anıyoruz **6**

Fürlü hizmet zammı talepleri TBMM'de **13**

21. Pratisyen Hekimlik Kongresi Sonuç Bildirgesi açıklandı **13**

30. Gezici Eğitim Semineri Trakya'da gerçekleştirildi **13**

1. Küresel Hava Kirliliği ve Sağlık Konferansı'ndan İzlenimler **14**

Gündem...

Savaşların olmadığı bir dünyada hekimlik yapmaktır arzumuz

Prof. Dr. Sinan Adıyaman'ın yazısı sayfa 3'e

5. maddeyi hazırlayan ve kabul edenlerin hekim olması çok hazin

"Bu derece fütursuz, pervasız bir yasayı görmemiştik" diyen Av. Mustafa Güler, hekimlerin çalışma, eğitim, sosyal güvenlik haklarını engelleyen 5. maddenin Anayasa Mahkemesi'nden dönmesi gerektiğini söyledi. **10**

TTB eski başkanları Füsun Sayek ve Nusret Fişek ölüm yıldönümlerinde anıldı

İnternlerden tıp eğitimi değerlendirmesi

Tıp Dünyası
ANKARA

Türk Tabipleri Birliği (TTB) başkanlarından Dr. Füsun Sayek, aramızdan ayrılışının on ikinci yılında, TTB’de düzenlenen etkinlikle anıldı. Etkinliğe, Dr. Füsun Sayek’in eşi Prof. Dr. İskender Sayek, kızı Selin Sayek Böke, ailesi, yakınları, TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman, TTB Merkez Konseyi üyeleri Dr. Selma Güngör, Prof. Dr. Gülriz Erişgen ve Prof. Dr. Çetin Atasoy, Ankara Tabip Odası (ATO) ve Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi’nden hekimler ve tıp fakültesi öğrencileri katıldılar.

Toplantının açış konuşmasını yapan TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof.

Dr. Sinan Adıyaman, Dr. Füsun Sayek’in TTB için taşıdığı anlamdan ve önemden söz etti.

Adıyaman’ın konuşmasının ardından, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencisi Onur Ege Tarı, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde geçtiğimiz yıl yürütülen “Tıp Eğitiminde İnternlerin Özdeğerlendirmesi” başlıklı çalışmanın ön sonuçlarını paylaştı.

Tarı’nın ardından, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Melih Elçin, “Mezuniyet Öncesi Tıp

Eğitimi Akreditasyonu” başlıklı bir sunum gerçekleştirdi. Elçin, Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı bünyesinde yürütülen akreditasyon faaliyetleri hakkında bilgi verdi.

Sunumlardan sonrakısa bir konuşma yapan Selin Sayek Böke de, her yıl annesinin yaşamını yitirdiği 16 Ekim ta-

rihini önceleyen ve izleyen günleri, ailece duygusal olarak çok ağır geçirdiklerini anlatarak, TTB’de gerçekleştirilen anma etkinliklerinin, paylaşımların kendileri için taşıdığı önemden söz etti.

Anma etkinliği Füsun Sayek anısına yapılan konuşmalar ve okunan şiirlerin ardından sona erdi.

Akademisyen, bilim insanı, halk sağlığı duayeni Nusret Fişek

Tıp Dünyası
ANKARA

Türk Tabipleri Birliği (TTB) eski başkanlarından Prof. Dr. Nusret Fişek, doğumunun 104, ölümünün 28. yılında, TTB, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER) ve Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı tarafından düzenlenen etkinlikle anıldı.

1 Kasım 2018 Perşembe günü Hacettepe Üniversitesi Kültür Merkezi M Salonu’nda gerçekleştirilen etkinliğe TTB Genel Sekreteri Dr. Bülent Nazım Yılmaz ve TTB Merkez Konseyi üyesi Prof. Dr. Gülriz Erişgen’in yanı sıra Hacettepe Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Haluk Özen, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Bülent Altun, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Hakan Altıntaş, HASUDER Başkanı Prof. Dr. Türkan Günay,

Ankara Tabip Odası Başkanı Prof. Dr. Vedat Bulut, Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı Başkanı Oya Fişek, öğretim üyeleri, hekimler ve çok sayıda tıp fakültesi öğrencisi katıldı.

Açış konuşmalarında Prof. Dr. Nusret Fişek’in akademisyen, bilim insanı kimliği üzerinde duruldu ve Türkiye’de halk sağlığı alanının kurulması ve ge-

liştirilmesindeki rolü aktarıldı. 224 Sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanun’un hazırlanması ve çıkarılması süreçlerinde gösterdiği çaba ve birinci basamak sağlık hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaları üzerinde duruldu.

TTB Genel Sekreteri Bülent Nazım Yılmaz, burada yaptığı konuşmasında Prof. Dr. Nusret Fişek’in TTB Merkez

Konseyi Başkanlığı yaptığı dönemden ve TTB için öneminden söz etti. Nusret Fişek’in TTB’nin efsanevi, unutulmaz başkanı olduğunu dile getiren Yılmaz, 12 Eylül ile birlikte kapatılan TTB’nin başkanlığını 1983 yılında üstlenen Fişek’in, bu dönemde idam cezalarına ve ölüm cezasının infazı sırasında hekimlere görev verilmesine karşı çıktığını ve bilimi, tıp meslek ahlâkını, barışı ve demokrasiyi savunmaktan asla vazgeçmediğini anlattı. Yılmaz, “O günden bu yana TTB barışı, demokrasiyi, bilimi ve insan haklarını savunma konusunda ısrarını sürdürüyorsa bunda Nusret Fişek’in ve arkadaşlarının katkıları çok büyüktür” diye konuştu.

Sunumun ardından, kolaylaştırıcılığını Prof. Dr. Levent Akın’ın, konuşmaları ise Prof. Dr. Mehmet Ceyhan, Prof. Dr. Muzaffer Eskiocak ve Prof. Dr. Şafak Taner’in üstlendiği “Günümüzde Aşı Reddi: Küresel, Ulusal, Toplumsal Yönleri” başlıklı panel gerçekleştirildi.

Tıp Dünyası Dergisi

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Türk Tabipleri Birliği adına
Prof. Dr. Sinan Adıyaman
Genel Yayın Yönetmeni:
Mutlu Sereli Kaan

Katkıda bulunanlar:

Dr. Eriş Bilaloğlu, Av. Özgür Erbaş,
Dr. Deniz Erdoğan, Dr. Selma Güngör,
Jülide Kaya, Dr. Yaşar Ulutaş,
Dr. Cavit Işık Yavuz, Dr. Bülent Nazım
Yılmaz

Yayımlayan: Türk Tabipleri Birliği
Yayın İdare Merkezi: GMK Bulvarı,
Şehit Daniş Tunalıgil Sok. No: 2 Kat: 4
Maltepe/Ankara Tel: (0312) 231 31 79 (pbx)
Faks: (0312) 231 19 52 - 53
Yayının Türü: Yerel, süreli

Yıl: 27 Sayı: 240
tipdunyasi@ttb.org.tr
http://www.ttb.org.tr
Tıp Dünyası Dergisi, Türk Tabipleri
Birliği tarafından ayda bir yayımlanır.
Ücretsizdir. 8.800 adet basılmıştır.

Hesap Numarası: Türkiye Vakıflar Bankası Maltepe Şubesi
Hesap No: 00158007281178784
Baskı Öncesi Hazırlık: GEO Tanıtım ve Reklam Hizmetleri
Turgut Reis Cad. 47/6 Tandoğan Ankara
Tel: 0532 664 0898 geotanim@gmail.com
Basım yeri ve tarihi: İhlas Gazetecilik AŞ. Saracalar Mahallesi
57. Sokak No: 21/A Akyurt Ankara Tel: 353 29 61 / 10 Aralık 2018

Gündem...

Savaşların olmadığı bir dünyada
hekimlik yapmaktır arzumuz

24 Ocak 2018 tarihinde yapılan “Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur” başlıklı basın açıklamasının ardından Sağlık Bakanlığı’nın kendi bünyesinde çalışan Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi üyeleri hakkında başlattığı idari soruşturmalar kapsamında, TTB Merkez Konseyi üyesi Dr. Selma Güngör’ün aile hekimliği sözleşmesinin feshedildi. TTB Genel Sekreteri Dr. Bülent Nazım Yılmaz “Devlet Memurluğundan Çıkarma” talebi ile yüksek disiplin kuruluna sevk edildi. Son olarak da 19 Kasım’da Dr. Yaşar Ulutaş’ın aile hekimliği sözleşmesi feshedildi.

Sağlık Bakanlığı kendi bünyesinde çalışan üç TTB Merkez Konseyi üyesi hekimi cezalandırarak aynı zamanda TTB faaliyetlerine de müdahale etmeye, TTB’yi etkisiz kılmaya ve baskı altına almaya çalışmaktadır. Bu uygulama ile Sağlık Bakanlığı, yasaların TTB Merkez Konseyi’ne tanımladığı görevleri kamusal sorumluluğa, hekimlik değerlerine ve insan haklarına uygun olarak yerine getirme görevlerini engellemeye çalışmaktadır.

Meslek örgütleri toplumdan doğmuş, demokrasi ile büyümüştür. TTB sağlığın, fiziksel, ruhsal ve sosyal olarak tam bir iyilik hali olduğunu hep akılda tutarak sağlıklı, barış içinde yaşanabilir bir çevrenin hak olarak hayata geçirilmesini, insan eli ile yaratılan her türlü şiddetin nedenlerinin ortadan kaldırılmasını, sosyal iyilik halinin sağlanmasını talep etmekte ve bu taleplerin karşılanması için mücadele etmektedir.

Bir hekim meslek örgütü olarak “Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur” açıklaması, tüm politik karar ve ideolojilerden bağımsız olarak, dünyada ve ülkemizde sağlığı tehdit eden bütün durumların ortadan kaldırılması talebini içermektedir. Yine bu önerme akademik çalışmalarla da kanıtları ortaya konmuş dünyada bütün hekimler tarafından kabul görmüş evrensel bir ortak değerdir.

Dünya Tabipler Birliği (WMA); “Türk Tabipleri Birliği bu yılın başlarında yaptığı ‘Savaş bir Halk Sağlığı Sorunudur’ başlıklı açıklamayla yalnızca apaçık bir gerçeği, savaşın önemli sağlık sorunlarına yol açtığını belirtmiştir. Bu açıklama Dünya Tabipler Birliği politikalarıyla da uyumludur ve sağlık üzerindeki olumsuz etkileri nedeniyle savaştan mümkün olan her durumda kaçınılmalıdır” diyerek bu evrensel ilkeye ışık tutmuştur.

TTB, asırlardır insanlık değerlerinin bi-

rikiminden süzülerek gelmiş iyi hekimlik değerlerinin en önde gelen savunucusudur. Bu nedenledir ki yıllardır yapılan onca baskıya ve kötülüğe rağmen güçlenerek varlığını sürdürmektedir. TTB’nin geçmişine baktığımızda dava süreçleriyle ilk kez karşılaşmadığını görüyoruz. TTB, tarihinde hekimlik meslek etiği değerlerini savunduğu ve emek, barış, demokrasi ve insan hakları mücadelesi verdiği için dördüncü kez yargılanıyor.

İlk dava Kasım 1985’te TTB Merkez Konseyi’nin idam cezasının kaldırılması için yürüttüğü çalışmalar nedeniyle açıldı. O dönemde hekimler, idam cezasının infazında bulunuyordu. Adalet Bakanı’nın suç duyurusu sonrasında, Ankara Cumhuriyet Savcılığı, TTB’nin altı yöneticisinin Cumhurbaşkanı, Başbakan ve TBMM üyelerine ölüm cezasının kaldırılması için bir mektup yazarak siyasetle uğraştıkları gerekçesiyle görevlerine son verilmesi için bir iddianame hazırlıyor. Dönemin TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Nusret Fişek soruşturma sırasında, “Ölüm cezasının tabiplik mesleği ile bağdaşmayacağı, mesleğin asıl amacının insanı yaşatmak olduğu ve bu nedenle idam cezasının kaldırılmasını dilediklerini”, “Bir doktorun ölüm cezasının infazında bulunmasının tıp meslek etiği kurallarına aykırı olduğuna inandıklarını” belirtiyor. Ankara 3. Asliye ve Hukuk Mahkemesi’nde 29 Aralık 1985 tarihinde başlayan yargılamanın sonunda, TTB Merkez Konseyinin ölüm cezasına karşı gösterdiği tavrın TTB’nin amaçlarına aykırı olmadığına karar veriyor. Bilindiği gibi, dava açılmasından 19 yıl sonra, 2004 yılında, önce Anayasa’dan, ardından da Türk Ceza Kanunu’ndan ölüm cezaları ile ilgili maddeler çıkartıldı. O dönemde dile getirdiğimiz hekimlik mesleğinin en temel görevi insanı yaşatmaktır sözü, bugün de geçerlidir, yarın da geçerli olacaktır.

TTB Merkez Konseyi üyelerine ikinci dava, Aralık 2000’de cezaevlerinde yaşanan açlık grevleri/ölüm oruçları sürecinde, amaçları dışında faaliyet gösterdikleri iddiasıyla açılmıştır. Bilindiği gibi, 19 Aralık 2000 günü açlık grevleri/ölüm oruçlarının yapıldığı cezaevlerine “Hayata Dönüş” adı verilen, ikisi güvenlik görevlisi olmak üzere toplam 22 kişinin yaşamını yitirdiği, sonraki günlerde ölenlerin sayısının 32 kişiye çıktığı bir operasyon yapılmıştır. Bu kez amaç dışı faaliyet sayılan tutum, cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülere, eşit, ayrımsız, hekimlik etik ilkelerine uygun bir sağlık hizmeti veril-

mesini savunmak, açlık grevindekilere zorla tıbbi müdahale yapılmasına karşı çıkmak olmuştur.

Davaya gerekçe olarak, TTB Merkez Konseyi’nin cezaevlerinde yaşanan açlık grevleri üzerine 22 Aralık 2000 tarihinde yaptığı basın açıklaması gösterilmiştir. Söz konusu açıklamada, “hekimlik mesleği ve Türkiye’de hekimlik değerlerinin savunucusu olan TTB’nin varoluşundan bu yana insan yaşamı, sağlığının korunması ve geliştirilmesi noktasını varlık sebebi olarak gördüğü” belirtilmiştir. Açıklamada açlık grev yapanlar için, “TTB ve hekimlerin her bir ölümün acısını yüreklerinde hissettikleri ve süreçte yaşamın ölüme galip gelememesine dayanamadıkları” vurgulanmış, operasyona yönelik olarak “öldürerek hayata döndürmeye herkes inansa da hekimlerin inanması beklenmemelidir” denilmiştir. TTB Merkez Konseyi dava açılması üzerine ise; hekimlerin, hiçbir etki ve nüfuz kapılmaksızın, vicdani ve mesleki kanaatlerine göre hareket etmekle yükümlü olduklarını, TTB’nin açlık grevi ve ölüm orucunda bulunanlar konusunda hekim tutumu ile ilgili olarak kamuoyunu doğru bilgilendirmek amacıyla açıklamalar yaptığını belirtmiştir. TTB Merkez Konseyi üyelerinin görevlerine son verilmesi istemiyle açılan dava, 15. Asliye Hukuk Mahkemesini tarafından reddedilmiştir. Aynı açıklama nedeniyle yürütülen ceza soruşturmasında ise taksipsizlik kararı verilmiştir.

Yakın dönemde benzer bir durum Gezi olayları sonrasında açılan davalarda yaşandı. Bir kez daha hekimlik mesleğimizi yapmamız dava konusu yapıldı. Hekimler bu süreçte de, mesleki değerlerine bağlı kalarak olağandışı durumda ortaya çıkan sağlık sorunlarının giderilmesi, yaralıların gerekli sağlık hizmetine ulaşmasının sağlanması için gönüllü olarak çaba gösterdiler. TTB’nin Gezi protestolarında sağlık sorunu olan herkese ayrımsız sağlık hizmeti verilmesini savunması, gönüllü sağlık hizmetlerini desteklemesine Sağlık Bakanlığının yanıtı gecikmedi. “Hukuka aykırı yetkisiz ve kontrolsüz, revir adı altında sağlık hizmet birimleri oluşturarak amaçları dışında faaliyet gösterdikleri” gerekçesiyle Ankara Tabip Odası, Hatay Tabip Odası ve İstanbul Tabip Odası’na Yönetim ve Onur Kurullarının görevlerine son verilmesi talebi ile Bakanlık tarafından dava açıldı. Bu davalar da beraat ile sonuçlandı.

Şimdi ise barış ve demokrasi taleplerimiz soruşturuluyor, yargı konusu yapılıyor. Barışla ilgili bir söz söylediğimizde ya

Prof. Dr. Sinan Adıyaman
TTB Merkez Konseyi Başkanı

da barışı talep ettiğimizde, çatışmasız bir ülke ve dünya istediğimizde suçlanır olduk. Son olarak, “Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur” açıklamamız nedeniyle gözaltına alındık. Sağlık Bakanlığı tarafından amaç dışı faaliyet gösterdiğimiz gerekçesiyle görevden alınmamız talebiyle bir kez daha dava açıldı.

Biz yine yaşamdan yana tavrımızı sürdürüyoruz. İnsan yaşamını ve sağlığı her türlü kavramın önüne, herşeyin merkezine koyuyoruz. İnsan sağlığına ve dolayısıyla yaşamına zarar veren her şeyi, hekimliğin doğasına aykırı ve kabul edilemez buluyoruz. En başta hekimlik değerlerimizin bir gereği olarak, savaşı bir dünyadan, demokrasiden yana olmaktan hiçbir koşulda vazgeçmeyeceğiz.

TTB Merkez Konseyi üyelerinin meslek kuruluşunda yürüttükleri görevleri, Devlet memuru olarak yürüttükleri görevlerinden bağımsızdır. Bu durum başta 135, 25, 26, 27 ve 33. maddeler olmak üzere Anayasa’da düzenlenen demokratik hakların bir sonucudur. Sağlık Bakanlığı bu soruşturmalarla kendini yargının yerine koymakta ve yargının kararını bekleme sabrını bile gösterememektedir. Sağlık Bakanlığı’nın kendi kurumlarında çalışan TTB MK üyelerini görevleriyle ilgisi olmayan nedenlerle memuriyetten çıkarma talebiyle soruşturması, Anayasa’nın meslek örgütleriyle ilgili hükümlerini hiçe sayması anlamına gelmektedir.

Aynı zamanda meslek örgütlerinin ve sendikaların anayasa ve uluslararası anlaşma ve haklardan kaynaklı özgürlüklerine yönelen saldırı ve müdahaleleri de asla kabul etmeyecektir.

İlk duruşmamız 27 Aralık’ta Ankara Adliyesi’nde gerçekleştirilecek. Savaşların olmadığı, barış içinde, eşit, adil, sağlık hakkının güvence altında olduğu bir dünyada hekimlik yapmak isteyen herkesi, bu özlemle çaba harcayan 2016-2018 dönemi TTB Merkez Konseyi yöneticileri ile dayanışmaya çağırıyoruz.

Bir kez daha kararlılıkla ifade ediyoruz: Türk Tabipleri Birliği, hekimlerin mesleklerini demokratik değerler, etik ilkeler ışığında sürdürmekte ısrar ettikleri bir kurum olarak, odaları ve üyeleri ile birlikte gerekli demokratik mücadeleyi sürdürecektir.

Hukuk ve adalete inanç zayıfladıkça şiddet artıyor!

Av. Özgür Erbaş
Mutlu Sereli Kaan

Türkiye’de her gün onlarca hekim ve sağlık çalışanı şiddete uğruyor. Sağlık alanında şiddet azalmak bir yana, giderek artıyor ve yaygınlaşıyor. Ölümle sonuçlanan şiddet olaylarında dikkat çekici bir artış söz konusu.

Tıp Dünyası olarak, gerek sağlık alanındaki şiddet olaylarının artışı, gerekse toplumda giderek yükseldiği gözlenen şiddet

kültürü dolayısıyla, sağlıkta şiddetin artış nedenlerini araştırırken toplumsal arka plana da bakma gereksinimi duyarak konunun uzmanlarına yöneldik ve önemli yanıtlar aldık:

- Toplumda genel olarak şiddet kültürü körükleniyor.

- Sağlık hizmetinde niceliği hedefleyen “performans sistemi” ve günlük siyasette kullanılan “elitten intikam alma” duygusu, sağlıkta şiddete zemin

hazırlayan, sağlık alanına özgü koşullar olarak karşımıza çıkıyor.

- Sağlık hizmetinden duyulan memnuniyetsizlik “günah keçisi” durumundaki doktora, memnuniyet ise siyasete atfediliyor.

- Hukuk ve adalete olan inanç zayıfladıkça şiddet yükseliyor.

- Hekim ve hasta ilişkisindeki bölünme gözden kaçırılmamalı. Bir arada olduklarında büyük bir etki gücü oluşturabilecek bir

kitle olan hekimler ve hastaları arasındaki ilişki onarılmalı.

Önceki dönem TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Raşit Tükel, Türkiye Psikiyatri Derneği Merkez Yönetim Kurulu üyesi Doç. Dr. Serap Erdoğan Taycan, Sosyal Psikolog Prof. Dr. Melek Göregenli ve Psikiyatri Uzmanı Dr. İlker Küçükparlak, Tıp Dünyası’nın sorularını yanıtladı. Yanıtlar, siyasilerin bu konunun çözümünde neden isteksiz oldukları konusuna da ışık tutuyor.

Sağlıkta şiddetin farklı dinamikleri var

Prof. Dr. Melek Göregenli
Sosyal Psikolog

- Sağlık alanında şiddet ve ölümle sonuçlanan şiddet olayları son yıllarda neden hızla artıyor? Toplumsal arka planı hakkında neler söylersiniz?

Şiddet, güç gösterme, hizaya sokma, cezalandırma, öç alma vb. amaç ve niyetle ortaya çıkan, bireysel ve toplumsal düzlemde nedenleri çok değişmeyen bir davranış. Toplumsal koşullara bağlı olarak, hukuka, dolayısıyla adaletin sağlanacağına dair inanç zayıfladıkça; sorunları çözmek, düzeni sağlamak hatta bir öç alma yöntemi olarak şiddet, okulda, evde, her türden iktidarlar tarafından kullanılırsa, meşrulaşır ve

bir sorun çözme yöntemi olarak sıradanlaşır. Şiddetin en sıradan günlük ilişkilerden iktidar politikalarına kadar çok yaygın olduğu bir coğrafya burası, hep böyleydi bence giderek artmasının en önemli nedenlerinden biri adalete güvenin büyük ölçüde gerilemesi ve "iyi" ve "doğru"ya dair, üzerinde hep birlikte sözbirliğine varılan değerlerden giderek uzaklaşmamız.. neredeyse bir toplum olmaktan uzaklaşmamız; popüler toplumsal modellerimize bakın, içlerinde bir tane yumuşacık, sorunlarını konuşarak, sukunetle çözmeye çalışan biri var mı? Eskiden de mutlaka birileri mesela hayvanlara işkence yaparlardı ama bunu kaydedip başkalarına gösterme arzusu duymazlardı. Özel olarak da sağlık politikalarından kaynaklanan, sağlık çalışanlarıyla, sağlık hizmeti alanları karşı karşıya getiren neoliberal politikalar, sağlık ortamını sanırım bütün taraflar açısından daha da zor hale getirdi.

- Hekime yönelik şiddet, bu şiddete başvuranlarca bir “hak arama” yöntemi olarak mı görülüyor? Hak kavramı, hak ve hak arama bilinci bağlamında değerlendir misiniz?

Sağlık alanında yaşanan saldırıların özel dinamikleri olduğunu düşünüyorum, diğer şiddet olaylarından farklı ve benzer yanları var. Şiddet, genel olarak ayrımcılığın bir sonucu olarak ortaya çıkar ve güçlü olan güçsüz -gerçek ya da algılanan güçsüzlük- olana şiddet kullanır. Sağlık alanında ortaya çıkan şiddet olgusunu anlamaya çalışırken tersine bir süreç işlediğini görüyoruz ve bu süreci anlamaya çalışırken kişisel, bağlamsal koşullara dikkat etmemiz gerektiğini düşünüyorum. Sağlık ortamı, genellikle, saldırıya uğrayanların hiç bir şekilde nedeni olmadığı; sağlık hizmeti alanların, yeterli ve uygun hizmet almadıkları vb. biçimde düşünmeye ve eğer arzu ettikleri -sağaltım, iyileşme vb.- gerçekleşmezse daha da çaresiz ve öfkeli hissetmelerine neden olan koşullarda. Şiddet kullanan kendisini güçsüz, çaresiz ve haksızlığa uğramış hissediyor sanırım, dolayısıyla diğer şiddet davranışlarından farklı dinamikleri var. Öç alma ve adaleti gerçekleştirme motivasyonu yönlendiriyor bence, hak aramaktan daha çok. Ayrıca, sağlık çalışanlarının, sembolik bir güce sahip olsalar da, olası şiddet karşısında savunmasız olduklarına dair bir algı olduğunu ve bu algının da onlara

yönelik şiddet kullanmayı kolaylaştırdığını düşünüyorum. Bu düşüncelerim, kesinlikle sağlık alanında ortaya çıkan şiddeti meşrulaştırma sonucuna götürmemeli; giderek artan sağlık alanındaki şiddetle mücadele edebilmek için, bunun bir grup dengesiz, psikopatolojik sorunları olan, öfke kontrolü olmayan insanlar tarafından gerçekleştirildiğini düşünmekten -kuşkusuz bu da mümkün- daha öteye gidebilmeliyiz: Sağlık sistemi sağlık çalışanlarını ve sağlık hizmeti alanları aynı anda güçsüzleştiriyor ve bunun sonucunda ortaya çıkan bütün olumsuzlukların sorumlusunun sağlık çalışanları olmadığını anlatılması ve bu koşulların değişmesi için çabalamak gerekiyor.

- “Kader” inancı ve “tevekkül” duygusunun bu kadar kuvvetli olduğu düşünülen bir toplumda, bu çeşit bir hesap sorma mekanizmasının hekimlere yönelik olarak işletilmesini nasıl değerlendirirsiniz?

Bu, üzerinde hep beraber düşünmemiz gereken, hatta araştırmalar yapmamız gereken bir konu. İlk aklıma gelen şu: Sanırım, "kader" inancı ve bu inancın sonucu olarak ortaya çıkan, olumsuz olay-

lar konusunda "tevekkül" le davranmak, karşılaşılan olumsuz olayların nedenleri, belirli, somut bir aktöre atfedilmediğinde daha çok ortaya çıkıyor. Örneğin "Neden benim çocuğum trafik kazasında öldü?" sorularına cevap ararken, kadere inanmak, bir sakinleştirme işlevi görüyor. Ama eğer bir yakınınız hastaysa ve onun iyileşmesi konusunda bütün sorumluluğu attığınız somut aktörler varsa ve onların ellerinden geleni yapmadığını düşünüyorsanız, bunu dünyevi bir sonuç olarak algıyorsunuz ve tevekkül değil öfke ve isyan, sonuç olarak da şiddetle, uğradığınızı düşündüğünüz adaletsizliği gidermeye çalışıyorsunuz. Aklımızdan çıkarmamız gereken bir şey var bütün bu süreci anlamaya çalışırken: Kültürel, sınıfsal vb. bütün koşullar toplumsal ortamın bütün düzeylerini sürekli adaletsiz sonuçlarla karşılaşılan bir hale getiriyor giderek ve çoğunlukla bu adaletsizlik ve eşitsizliklerin nedenleri, aktörleri insanların zihninde belirsiz; dolayısıyla şiddet, potansiyel olarak bütün kötülüklerin sorumlusunu arıyor ve bütün yaralarının sorumlusu gibi, en korunaksız, en mümkün hedeflerden biri de sağlık çalışanları oluyor belki de.

Sorunların sağlık sisteminden kaynaklandığı görülüyor

Prof. Dr. Raşit Tükel
İ.Ü. Tıp Fak. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

- Sağlık alanında şiddet ve ölümlerle sonuçlanan şiddet olayları son yıllarda neden hızla artıyor?

Sağlık ortamındaki şiddet olaylarında hedefin çoğu zaman sağlık sistemi olduğu, sistemden kaynaklanan aksaklıkların, ihmallerin şiddet olaylarına zemin hazırladığı görülüyor. Sağlıkta Dönüşüm Programı ile birlikte, sağlık hizmetinde

temel çalışma biçimi olarak uygulanmakta olan ve niceliği ön plana çıkartan performans sistemi, sağlık hizmet sunumunda niteliğin düşmesinin önde gelen nedenlerinden biridir. Bu sistemde sağlık hizmetinin niteliği düşerken, hastalar ve yakınları, müşteri memnuniyeti anlayışı ön plana çıkarılarak, tıbbi bir gereklilik olup olmadığına bakılmaksızın, talep ettikleri her şeyin istedikleri anda ve istedikleri şekilde karşılanması yönünde bir beklentiye sokulmaktadır. Vaat edilen ile karşılaşılan arasındaki fark açıldıkça, fatura sağlık çalışanlarına çıkartılmaktadır.

Uygulanan sağlık politikalarının bir sonucu olarak sağlık çalışanlarının değersizleştirilmesi ve hedef gösterilmesi, şiddetin ortaya çıkmasının koşullarını hazırlayan etkenler arasında yer alıyor. Sağlık çalışanları mesleki değersizleştirme, itibarsızlaştırma ile hedef haline getirilip sağlık ortamındaki her türlü aksaklığın ve karşılanmayan isteklerinin sorumlusu ola-

rak gösterilirlerken, sorunların oluşumunda sağlık sisteminin payı göz ardı ediliyor.

- Hekime yönelik şiddet, bu şiddete başvuranlarca bir "hak arama" yöntemi olarak mı görülüyor?

Ülkemizde 345 sağlık çalışanı üzerinde yapılan bir çalışmada, şiddeti uygulayanlar açısından şiddete başvuranın nedenleri sorgulanmış ve şiddeti kendine hak görme (%53) ilk sırada, uygulanan sağlık politikaları (%43.6) ise ikinci sırada yer almıştır.* Şiddeti hak görme, kişinin, sağlık sistemindeki aksaklığın sorumlusu olarak sağlık çalışanını, hekimi gördüğü anlamına geldiği kadar, aynı zamanda da, sorunun çözümü için benimsediği yolun şiddet uygulamaktan geçtiğini göstermektedir. Bu sonuçlar, en azından şiddet uygulayan kişilerin önemli bir bölümünde, şiddetin, bir anlık kızgınlıkla ya da öfkeyi kontrol edememe nedeniyle ortaya çıkmadığını, benimsenen bir tutumu yansıttığını gös-

termesi açısından dikkat çekicidir.

Diğer yandan, sağlık alanında yaşanan şiddetin toplumsal ilişkilerde yaşanan şiddetten ayrı düşünülemeyeceğini de belirtelim. Sağlıkta şiddetin ortaya çıkmasını kolaylaştıran önemli etkenlerden birinin, toplumda sorunu şiddetle çözüme anlayışının giderek yerleşmesi olduğunu söyleyebiliriz. Şiddetin çözüm yolu olarak görüldüğü bir ortamda, şiddete eğilim, silah edinmenin kolaylaştırılması ve özendirilmesinin de etkisiyle, insan hayatını tehdit eden bir boyuta ulaşmıştır.

- "Kader" inancı ve "tevekkül" duygusunun bu kadar kuvvetli olduğu düşünülen bir toplumda, bu çeşit bir "hesap sorma mekanizmasının" hekimlere yönelik olarak işletilmesini nasıl değerlendirirsiniz?

Burada kutuplaştırıcı politikaların ve adalet duygusunun zedelenmesinin rolünden söz edebiliriz. Sorunların nedenlerine eğilmek, çözüm yolları üzerinde düşünmek

yerine, karşıdaki düşmanlaştırılarak bir hesap sorma mekanizması devreye sokuluyor. Bir önceki soruya yanıtta geçen "kendine hak görme" de aynı zeminde geliyor. Peki, niye şiddet? Adalet duygusunun zedelenmesi tam da bu noktada devreye giriyor. Adalet güvenin, toplumsal ilişkilerin düzenlenmesinde ve bu ilişkilerin sınırlarını belirlemede önemli rol oynadığı bir gerçek. Bu duygu zedelenmesinde ya da ortadan kalktığında, düşmanlaştırılarak sorunların nedeni olarak gösterilene "hak ettiği" cezanın verilmesi bir çözüm yolu olarak gündeme gelebiliyor. Bu zeminde gelişen bir hesap sorma mekanizmasının şiddetten beslenmemesi ise mümkün değil. Daha önce sözünü ettiğimiz iktidarın değersizleştirmeye yönelik tutumları da, işte böyle bir zeminde sağlık çalışanlarını, hekimleri hedef haline getiriyor.

* Millet, M., Yanık, A. (2017) Sağlık Çalışanlarına Karşı İşyeri Şiddeti. Uluslararası Sağlık Yönetimi ve Stratejileri Araştırma Dergisi, 3 (2): 25-36.

Memnuniyet siyasete, memnuniyetsizlik doktora atfediliyor

- Sağlık alanında şiddet ve ölümlerle sonuçlanan şiddet olayları neden giderek artıyor?

Bu konuda atlanılmaması gereken en önemli unsurun durumun sağlık alanına özgü olmadığı sanırım. Prototipi Kurtlar Vadisi olan dizilerle şiddet kültürü giderek köklendi. Halen bu dizilerde gerek kadına gerek sağlık çalışanlarına şiddeti barındıran temalar işleniyor. Ayrıca ölümlerle sonuçlanan şiddet ülkenin her alanında artıyor ne yazık ki. Terör saldırılarının tırmanması, Sur'da savaşın bizzat sivillerin yaşam alanının içine taşınması, kadına yönelik şiddetin tırmanması, iş cinayetlerindeki korkunç artış gibi pek çok ayrı boyutuyla ölüm ve şiddetin yoğunlaştığı bir dönemdeyiz.

Ancak sağlık alanına ayrı bir parantez açılması gerekebilir. Şiddetin sağlık alanına özgü boyutunda iki unsurun öne çıktığını düşünüyorum. Birincisi sağlıkta performans sistemi hasta ile hekim arasındaki eşsiz ilişkiyi deforme etmiştir, adımı koyalım. Bir insanın hasta olması, bedeninde bazı duyumsamalarla bu şikâyetini dile getirmesi ("Yan taraflarım ağrı-

yor"), bu duyumsamaların anlamlandırılarak kişiye geri sunulması ("Böbreğinizde taş var") aslında anne-çocuk ilişkisini andırır. Çocuk duyumsamalara sahip ama bunu -başta kendisine- ifade edebilecek sözlükten yoksun olduğu dönemde, ancak annesi dolayısıyla yaşadıklarını anlamlandırabilecektir. O yüzden hasta-hekim ilişkisi hastanın infantil pozisyonunda kendisini emanet etmesiyle sürdürülebilir bir ilişki biçimi. Performans sisteminin ise hastanın bu pozisyonundaki güvenini sarsmaması mümkün değildi. Hastalar hekimleriyle kurdukları ilişkide o arketipal konfor yerine performans geliri nedeniyle kötüye kullanılıp kullanılmadıklarının tereddütünü hissedeceklerdi artık. Evet, performans sisteminde hastaya daha güler yüzlü davranılıyor muhtemelen, yine de hastanın öncelikli ihtiyacının güler yüzlü ziyade kendisini güvende hissetmek olduğunu bir kez daha gördük.

İkinci önemli unsur ise günlük siyasette kurulan "elitten intikam alma" diskurunda hekimlerin intikam alınacak elit olarak sunulması oldu. Aslında bu elit imgesini

karşılayan hemen her unsura yönelik bir değersizleştirme kültürü oluştu bile. Miting alanlarında hekimler yuhalatıldı. Şehirliler, sekülerler, sanatçılar, bürokratlar ve genel olarak eğitimliler neredeyse sistematik bir değersizleştirilme, ötekileştirilme ve şeytanlaştırılma propagandasına maruz bırakıldı. Değersizleştirilmeme parantezi ise "yerli ve milli" sıfatıyla karşılandı. Sanatçı, akademisyen, hekim ya da sermayedar yerli ve milli olursa makbul olacaktı artık. Üniversitelere, kamu kuruluşlarına ve hatta TÜBİTAK'a liyakat açısından tartışmalı atamaların yapılması da bu bölme mekanizması sayesinde kabul görebildi. Bu bölme makbul olanı çok kıymetli, makbul olmayana ise tamamen kötücül bir pozisyona konumlandırarak şiddet eğilimini arttırdı.

- Siyasi iktidarın son yıllardaki ana propaganda malzemelerinden birini "sağlık hizmetlerinden vatandaşların duyduğu memnuniyet" iddiası oluşturdu. Memnuniyet artıyorsa, şiddetin azalması gerekmez mi? Buradaki tezata ilişkin neler söylersiniz?

Vatandaşların sağlık hizmetlerine duyduğu memnuniyetten çok memnuniyeti ve memnuniyetsizliği neye atfettiğine odaklanmak iyi fikir olabilir. Kamuoyu oluşturmada medya organları elbette oldukça etkin. Başta medya organları vasıtasıyla ülkede yaşanan sistematik problemlerin siyasi sorumluluğunu kamufla etmek amacıyla günah keçisi propagandası yürütülüyor. Trajik tren kazasının günah keçisi kondüktör, hayat pahalılığının günah keçisi semtteki pazarcı, sağlık sistemindeki sorunların günah keçisi ise ya somurtkan ya da ihmalkâr doktor olunca öfke siyasi sorumlulara değil, günah keçilerine yöneliyor. Memnuniyetin ise siyasete atfedilmesinde beis görülmediğini söylemeye gerek yok sanırım.

- Neler yapılmalı sağlıkta şiddetin önlenmesi için?

Önce niyet edilmeli. Siyasi aktörlerin samimi niyeti olmadan sağlıkta şiddetin dizginlenebileceğini düşünmüyorum çünkü yukarıda belirttiğim gibi sağlıkta şiddetin başlıca sorumlusunun siyaset olduğunu düşünüyorum. Niyetlendikten sonra performans sistemi derhal terk edilmeli. Sağlık

Dr. İlker Küçükparlak
Psikiyatri Uzmanı

çalışanlarına ilişkin söylemlerde, artık dezavantajlı gruplara benzer biçimde titizlik gösterilmeli. Art niyetsiz biçimde, torba şeklinde değil, sadece sağlık çalışanlarına şiddete yönelik yasa çıkarılmalı.

Hastanelerde güvenlik önlemlerinin arttırılması tam anlamıyla çözüm oluşturmayacaktır ve öncelenmemesi gereken bir talep olmalıdır. Şiddeti doğuran bağlamı hedef almak, şiddetin oluşmasını güvenlik önlemleriyle engellemeye göre yapısal bir çözüm vaat edebilir.

Şiddete yönelik davranış tarzı servis ediliyor, özendiriliyor

Doç. Dr. Serap Erdoğan Taycan
Türkiye Psikiyatri Derneği
Merkez Yönetim Kurulu üyesi

- Sağlık alanında şiddet ve ölümlerle sonuçlanan şiddet olayları ne yazık ki son yıllarda hızla artıyor. Nedenlerine ilişkin neler söylersiniz?

Sağlıkta şiddetin artması ne yazık ki beklenen bir durum. Öyle tek bir etkenle açıklanamayacak kadar da katmanlı bir süreç. En geniş haliyle 2000'li yılların başından itibaren uygulamaya konan Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın getirdiği değişimlere baktığımızda, biz bu gidişatı yıllar önce öngörmüştük diyebiliriz. Hastalardan gelen neredeyse tüm taleplerin karşılanacağını vaat eden bir programın, sağlık olgusunu sadece arz-talep ilişkisi içinde bir tüketim nesnesine dönüştürmesinin sonuçlarını yaşıyoruz. Burada eksik vurgulanan ya da belki yeterince tartışılmayan

bir konu, şiddetin yarattığı bölünme. Hekimler ve hastaları bir arada olduklarında büyük bir etki gücü oluşturabilecek bir kitle aslında. Ama savrulduğumuz şiddet sarmalında herkes kendini düşünmek, kendini kollamak zorunda kalıyor tam da istenildiği haliyle. Şiddetin kendini üretme özelliği de bu duruma eklenince, çözüm aramak ya da uygulamaktan çok kendimizi savunmanın derdine düşüyoruz kaçınılmaz olarak. Eskilerin, inatlaşma çağında küçük çocuğu olan annelere verdiği bir öğüt vardır, 'Aman evladım elini vurmaya alıştırmama!' derler. Atılan bir tokadın devamı illa ki gelir çünkü. Öfkeyi dışa vurma yolu olarak şiddet uygulayabileceğinizi, uyguladığımızda bunun size yönelik bir karşılığı olmadığını gibi, bir rahatlama aracı olarak kullanabildiğinizi fark ettiğinizde zincir makaradan boşalmaya başlamıştır artık. Bu manasız ve tehlikeli gidişi fark etmenizi sağlayacak düşünce sistemlerinden ve durduracak sezgiden de yoksunsanız, bir bakışın küfre, küfrün fırlatılan kaldırım taşına, oradan bir bıçağın keskin ucuna ya da tabancanın ucuna sürülmüş mermiye dönüşmesi an meselesidir. Toplumumuza bu bakışı kazandıracak yaklaşımlardan yoksun olduğumuz gibi, bu davranış tarzı servis ediliyor, özendiriliyor.

- Hekime yönelik şiddet, bu şiddete başvuranlarca bir "hak arama" yöntemi olarak görülüyorsa eğer, bu algının bu şekilde yerleşmesinin nedenleri nelerdir?

En temelinde kendi eylemlerinin sorumluluğunu alma bilincine sahip olmayan bir topluluğa 'hak arama' kültürünü yerleştirmeniz çok zor. Sınavdan düşük not almasını 'Hoca bana taktı' diye açıklayan çocukların, 'Sizin düşünmenize gerek yok, benim dediğimi yapın yeter!' vurgusunun her an göze sokulduğu bir rejimde büyüdüğünü ve önlerine hekimleri her konuda şikâyet edebilecekleri araçların sunulduğunu düşünün. Ve bu arada rejimi oylarıyla sürdürecektir olan bu kitle olduğu için, sürekli 'Siz isteyin yeter; şimdiye kadar ezildiniz artık ezen siz olacaksınız; herkes size hizmet etmek zorunda' gibi telkinlerle yönlendirilsinler. Hekimlerin de giderek yoksul ve mağdur halkı ezip sömüren, varlık içinde yüzen bir topluluk olarak görülmesi sağlandığında, öfkenin hekimlere yönelmesi kaçınılmaz olur. Başbakanlık ve Cumhurbaşkanlığı şikâyet hatlarına hekimlere ilişkin gelen ihbarlara bakıyoruz mesela. Hekimin savunma yazması beklenen şikâyetlerden örnek verelim, çok bekletildiği için kızan bir hastanın olayını inceliyoruz, hekim gazilere

ve ağır hastalara öncelik verdiği için sırası gelmemiş bir türlü hastanın. Hastaya bilgi verilmiş ama o yine de hekimi şikâyet etmeyi tercih ediyor. Çünkü daha önce de bahsettiğim bu 'taraf haline getirme' durumu ile hekimler halkın gözünde hesap sorulması, bedel ödetilmesi gereken; geçmişten bu yana sistem tarafından ezilen ve bir sınıf bilincine sahip olmayan insanların her şeyin acısını çıkarabilecekleri, deyim yerindeyse en ufak bir anlaşmazlıkta linç edilebilecek bir topluluğa dönüştü. Bu duygularla yapılacak hak arama girişimi elbette ki şiddet içerecektir. Şiddet uygulamayı bir hak olarak görmenin ötesinde, hukuk sistemine duyulan güvensizliklerin insanları kendi çözümlerini üretmeye yönelttiği gerçeğini de göz ardı etmemek gerek.

- Sağlık alanında şiddetin önlenmesi yapılması gerekenler neler?

Öncelikle doğrudan sağlık sistemindeki sorunların üzerine gidilmeli. Bu konuda söyleyebileceğimiz hiçbir şey yeni olmayacak çünkü, yıllardır başta Türk Tabipleri Birliği olmak üzere çeşitli meslek örgütleri pek çok çalışma yaptı ve pek çok plan ortaya koydu. Sağlık Bakanlığı'nın da zaman zaman, özellikle de sağlık camiasında haklı olarak büyük tepkiler yaratan şiddet

olaylarının ardından bazı tedbirlerle ilgili açıklamalar yaptığını biliyoruz. Ama bunların hiç biri sorunun temelini inen, kalıcılığı ve uygulanabilirliği olan önlemler değil. Öyle olsaydı en azından şiddet olaylarının seyrinde bir azalma olurdu ama olmuyor. Sağlıkta Şiddet Yasa Tasarısı'nın yıllardır samimi bir şekilde ele alınmasını beklerken karşımıza, şiddetin özüne dokunmadığı gibi hekimlerin talep ve ihtiyaçlarına karşılık vermek bir kenara, hekimlerin ve sağlık çalışanlarının en temel haklarına saldırı niteliği taşıyan bir düzenleme ile çıkılıyor. Yıllardır söylendi yine söyleyelim, performans sisteminin yeniden gözden geçirilmesi, hekimlerin hastalarına gerektiği kadar muayene süresi ayırabilmelerine imkan tanınması, başta toplumun gözü önündeki kişiler olmak üzere, sağlıkta şiddeti körükleyen söylem ve tutumlardan kaçınılması, sağlık hizmeti veren kurumlarda şiddet eylemlerine yönelik risk değerlendirmelerinin düzenli bir şekilde yapılması ve gereken tedbirlerin zaman kaybetmeden uygulanması, sağlık alanında yaşanan şiddet olaylarına en azından kısmi bir çözüm getirilmesini sağlayacaktır.

*Röportajların tamamına
www.tipdunyasi.org.tr
adresinden ulaşılabilir.*

Dr. Aynur Dağdemir'i saygıyla anıyoruz

Dr. Aynur Dağdemir'in öldürülmesi, hem ataerkil sistemin yol açtığı kadın cinayetlerinin, hem de sağlık alanında giderek artan şiddetin yol açtığı hekim cinayetlerinin acı bir örneği oldu. Dağdemir, hem ölüm yıldönümü olan 19 Kasım'da, hem de Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele ve Uluslararası Dayanışma Günü olan 25 Kasım'da anıldı.

19 Kasım 2015 tarihinde sekreterinin eski eşi tarafından bıçaklanarak öldürülen Dr. Aynur Dağdemir, Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi ile TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu tarafından, hem ölüm yıldönümünde, hem de Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele ve Uluslararası Dayanışma Günü olan 25 Kasım'da anıldı.

TTB Merkez Konseyi ve TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu'na, Dr. Aynur Dağdemir'in ölüm yıldönümü dolayısıyla yapılan açıklamada, Dağdemir'in öldürülmesinin hem ataerkil sistemin yol açtığı bir kadın cinayeti, hem de sağlık alanında giderek artan şiddetin yol açtığı hekim cinayetlerinin acı bir örneği olduğu belirtildi.

Açıklamada, "TTB Merkez Konseyi ve Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu olarak, kadın düşmanı ve erkek egemen gerici zihniyete dayalı devlet politikalarına, AKP hükümetleri döneminde hızla artan kadın katliamlarına ve kadına yönelik her türlü şiddete, haksız tahrik indirimlerine ve her türden cezasızlık pratiklerine hayır diyoruz. KHK rejimi ve güvenlik soruşturmaları adı altında hekimliği

engellemek yerine hükümetin hekime ve sağlık çalışanlarına şiddetin temel nedeni olan ve performansa dayalı ödeme, katkı payı, esnek çalışma düzeni, kıskırılmış hasta istekleri ve sağlık çalışanlarını aşağılayıcı siyasi söylemlerle sürdürülen sağlık politikalarına son vermesini talep ediyoruz" denildi.

Samsun'da basın açıklaması

Dr. Aynur Dağdemir, Samsun Tabip Odası'na düzenlenen etkinlikte de anıldı. Etkinliklere TTB Merkez Konseyi ve TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu adına Dr. Mübetcel İlhan, Samsun Tabip Odası Başkanı Dr. Murat Erkan, Dr. Aynur Dağdemir'in ve yine Samsun'da katledilen Dr. Ka-

mil Furtun'un aileleri ile çok sayıda hekim ve sağlık çalışanı katıldı. Heyet, ilk olarak Dr. Aynur Dağdemir'in mezarı başında gerçekleştirilen anmanın ardından Dr. Kamil Furtun'un mezarını da ziyaret etti.

Daha sonra Anadolu Hastanesi'ne geçen heyet, burada Hastane Başhekimisi Ersen Hürmüzlü'nün de katıldığı bir basın açıklaması gerçekleştirdi. TTB Merkez Konseyi üyesi Dr. Mübetcel İlhan, 15 Kasım 2018 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilen Sağlık Torba Yasası'na da değinerek, halen sağlıkta şiddetle ilgili caydırıcı hiçbir önlem alınmamış olmasına tepki gösterdi. İlhan, "Ama biz herşeye rağmen mesleğimizin onurunu, kadınlarımızın haklarını sonuna kadar savunmaya devam edeceğiz. Kaybettiğimiz meslektaşlarımıza ancak bu şekilde borcumuzu ödeyebiliriz" diye konuştu.

Barış ve hekimlik değerleri için 27 Aralık'ta Ankara Adliyesi'ndeyiz

Tıp Dünyası
ANKARA

2016-2018 dönemi Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi üyeleri hakkında, 24 Ocak 2018 tarihinde yapılan "Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" başlıklı açıklama nedeniyle açılan dava, 27 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülmeye başlanacak. TTB Mer-

kez Konseyi konuyla ilgili olarak düzenlediği basın toplantısında, "Savaşların olmadığı, barış içinde, eşit, adil, sağlık hakkının güvence altında olduğu bir dünyayı özleyen ve bu özlemle çaba harcayan herkesi, 2016-2018 dönemi TTB Merkez Konseyi yöneticileri ile dayanışmaya çağırıyor.

10 Aralık 2018 tarihinde TTB'de gerçekleştirilen basın toplantısına, TTB Merkez Kon-

seyi Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman, TTB Genel Sekreteri Dr. Bülent Nazım Yılmaz, TTB Merkez Konseyi üyeleri Dr. Selma Güngör ve Prof. Dr. Gülriz Erişgen ile Ankara Tabip Odası Genel Sekreteri Dr. Ali Karakoç'un katıldılar.

Açıklamayı okuyan Prof. Dr. Sinan Adıyaman, "Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" başlıklı açıklamanın, evrensel olarak hekimlerin savaşa karşı

duruşunu ifade ettiğini, bu nedenle de Dünya Tabipler Birliği başta olmak üzere tüm hekim birlikleri ve uluslararası akademik çevreler tarafından desteklendiği hatırlattı.

"Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" açıklaması ve tepisinin, TTB'nin görev ve sorumluluklarından ayrı değerlendirilemeyeceğine ve yargılanamayacağını belirten Adıyaman, "Yaşatmaya ant içmiş

bir mesleğin mensupları olarak yaşamı savunmanın, barış iklimine sahip çıkmanın birincil görevimiz olduğunu buradan bir kez daha ifade ediyoruz" diye konuştu.

Adıyaman, tüm hekimler, kitle örgütleri, sendikalar ve barış içinde yaşama çabası içinde olan herkesi, TTB'ye destek için 27 Aralık 2018 Perşembe günü saat 09.00'da Ankara Adliyesi'ne davet etti.

TTB Merkez Konseyi üyesi Dr. Yaşar Ulutaş bir an önce görevine iade edilmelidir!

"Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" başlıklı basın açıklamasının ardından Sağlık Bakanlığı'nın kendi bünyesinde çalışan TTB Merkez Konseyi üyeleri hakkında başlattığı idari soruşturmalar kapsamında, Dr. Selma Güngör'ün ardından Dr. Yaşar Ulutaş'ın da aile hekimliği sözleşmesi feshedildi.

Tıp Dünyası
ANKARA

24 Ocak 2018 tarihinde yapılan "Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" başlıklı basın açıklamasının ardından Sağlık Bakanlığı'nın kendi bünyesinde çalışan Türk Tabipleri Birliği (TTB) Merkez Konseyi üyeleri hakkında başlattığı idari soruşturmalar kapsamında, Dr. Yaşar Ulutaş'ın aile hekimliği sözleşmesi feshedildi.

Dr. Yaşar Ulutaş'ın aile hekimliği sözleşmesinin feshedilmesi, TTB Merkez Konseyi tarafından 20 Kasım 2018 günü düzenlenen basın toplantısıyla protesto edildi. KESK, TMMOB, Türk Dişhekimleri Birliği (TDB), SES ve Ankara Tabip Odası'nın (ATO) destek verdiği basın toplantısına TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman, TTB Merkez Konseyi üyeleri Dr. Yaşar Ulutaş, Dr. Selma Güngör, Prof. Dr. Çetin Atasoy'un yanı sıra KESK Eş Genel Başkanı Mehmet Bozgeyik, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, TDB Yönetim Kurulu üyesi Dr. A.R. İlker Cebeci ve SES Eş Genel Başkanı İbrahim Kara katıldılar. Basın açıklamasını Prof. Dr. Sinan Adıyaman okudu.

Sağlık Bakanlığı bu uygulamalarla TTB'yi baskı altına almaya çalışıyor

Sağlık Bakanlığı'nca daha önce aynı gerekçeyle TTB Merkez Konseyi üyesi Dr. Selma Güngör'ün aile hekimliği sözleşmesinin feshedildiğini, TTB Genel Sekreteri Dr. Bülent Nazım Yılmaz'ın da "Devlet Memurluğundan Çıkarma" talebi ile yüksek disiplin kuruluna sevk edildiğini hatırlatan Adıyaman, "Sağlık Bakanlığı kendi bünyesinde çalışan üç TTB Merkez Konseyi üyesi hekimi cezalandırarak aynı zamanda TTB faaliyetlerine de müdahale etmeye,

TTB'yi etkisiz kılmaya ve baskı altına almaya çalışmaktadır. Bu uygulama ile Sağlık Bakanlığı, yasaların TTB Merkez Konseyi'ne tanımladığı görevleri kamusal sorumluluğa, hekimlik değerlerine ve insan haklarına uygun olarak yerine getirme görevlerini engellemeye çalışmaktadır" dedi. Adıyaman, "Sağlık Bakanlığı'nı, hiçbir hukuksal ve idari uygulamaya sığmayan anlayışından vazgeçmeye, yetkilerini kötüye kullanma anlamına gelen bu soruşturma ve görevden alma işlemlerini sonlandırmaya, evrensel insanlık değerlerini hatırlamaya, TTB Merkez Konseyi üyeleri Dr. Yaşar

Ulutaş ve Dr. Selma Güngör'ü derhal görevine iade etmeye davet ediyoruz" diye konuştu.

Hekimler her zaman yaşamı savunmuşlardır

Dr. Yaşar Ulutaş da "Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" açıklamasını neden imzaladığını anlattığı konuşmasında, hekimlerin başat görevinin hastalıkları tedavi etmekten daha çok onların ortaya çıkmasını önlemek olduğunu kaydetti. "Hekimler her zaman yaşamı savunmuşlardır" diyen Ulutaş, sözlerini "Bir hekim, bir insan ve TTB Merkez Konseyi'nin bir üyesi olarak Anayasa ile güvence altına alınmış düşünce ve ifade özgürlüğü

kapsamında değerlendirdiğim için "Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" başlıklı açıklamaya imza attım" diyerek tamamladı.

TTB'nin ve Dr. Ulutaş'ın yanındayız

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, KESK Eş Başkanı Mehmet Bozgeyik, TDB Yönetim Kurulu üyesi Dr. A.R. İlker Cebeci ve SES Eş Genel Başkanı İbrahim Kara da konuşmalarında, TTB'nin ve Dr. Yaşar Ulutaş'ın yanında olduklarını belirterek, Sağlık Bakanlığı'nı bir an önce bu uygulamadan geri adım atmaya çağırıldılar.

Kandırmaca değil, hakkımızı istiyoruz!

“Sağlıkta şiddet yasası” diyerek, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin sağlık alanındaki en ağır, en acımasız, hukuk tanımayan düzenlemelerini içeren Sağlık Torba Yasası’nı hekimlerin önüne getiren AKP, başta TTB ve tabip odaları olmak üzere, sendikalar ve sağlık meslek örgütlerinin, hekimlerin, muhalefet partilerinin milletvekillerinin ve uluslararası hekim örgütlerinin tepkisiyle karşılaştı.

Yasa teklifinin TBMM’de görüşülmeye başlandığı ilk andan itibaren TTB ve tabip odalarının çağrısıyla Türkiye çapında eylemler, basın açıklamaları ve forumlar gerçekleştirildi. 11 Kasım’da Ankara Kuşulu Park’ta biraraya gelen yüzlerce hekim ve sağlık çalışanı, hekimlerin mesleklerini yapma hakkını ellerinden alan düzenlemeyi içeren Torba Yasa’nın geri çekilmesini istedi.

Tıp Dünyası ANKARA

AKP milletvekilleri İsmail Tamer, Ahmet Demircan, Mustafa Açıkgöz, Recep Şeker, Hacı Bayram Türkoğlu, Arife Polat Düzgün tarafından, “sağlıkta şiddete yönelik” olarak hazırlandığı iddia edilen 44 maddelik “Sağlıkla İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” 30 Ekim 2018 tarihinde

TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu’na sunuldu.

Sağlıkta şiddeti önlemeye yönelik olmadığı hemen dikkat çeken bu “Torba Yasa”da, hekimlerin çalışma ve eğitim haklarının gasp edilmesinden, aile hekimlerinin izin haklarının sınırlandırılmasına; TTB Yasası’nda değişiklikten, organ-doku nakilleriyle ilgili düzenlemeye; kamu-özel ortaklığı ile ilgili düzenlemeden Sağlık Bilimleri Üniversitesi’nin Mü-

teveli Heyeti’nin belirlenmesine kadar, birbirine benzemeyen 17 ayrı başlıkta düzenleme yer alıyordu. Bununla birlikte, teklifin 5. maddesi hak ve hukuk tanımazlıkta, Anayasa’ya, yasalara ve uluslararası sözleşmelere aykırılıkta ve ayrımcılıkta diğer maddeleri açık ara geride bırakıyordu.

Buna göre, ihraç edilen ve güvenlik soruşturması olumsuz gelen hekimlerden Devlet Hizmeti Yükümlülüğü bulunanların 600 gün süreyle hiçbir

biçimde ve yerde hekimlik yapmalarına izin verilmiyordu. Bu durumda olup da Devlet Hizmeti Yükümlülüğü’nü daha önce yerine getirmiş olan hekimlerin ancak SGK ve kamu kurumları ile sözleşmesi bulunmayan özel sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışabilecekleri ya da muayenehane açabilecekleri, ek olarak da düzenledikleri raporların yargı organları ve idare açısından geçerli olmayacağı belirtiliyordu.

Tabip odalarından tepki

Kesinlikle kabul edilemeyecek bu maddeye karşı başta TTB ve tabip odaları olmak üzere, sendikalar, sağlık meslek örgütlerinin temsilcileri, hekimler ve muhalefet partilerinin milletvekilleri, uluslararası hekim örgütlerinin de desteğiyle, hızlı, yoğun ve güçlü bir mücadele süreci yürüttüler.

Sağlık Bakan’ı ve AKP temsilcilerinden yanıt yok

TTB Merkez Konseyi tarafından teklifin gündeme geldiği ilk andan itibaren basın açıklamaları ve forumlarla söz konusu maddenin kesinlikle kabul edilmeyeceği kamuoyuna duyurulurken, TBMM’de CHP, HDP, İyi Parti ve MHP temsilcileriyle, teklifin bütünüyle geri çekilmesi yönünde görüşmeler yapıldı. Sağlık Bakanı’ndan ve AKP temsilcilerinden istenen randevular ise daha önceki örneklerinde olduğu gibi yanıtız kaldı. 1 Kasım’da teklifin komisyon görüşmelerine başlandı.

TTB Merkez Konseyi tüm komisyon görüşmelerine katıldı

TTB Merkez Konseyi tüm komisyon görüşmelerine hukukçularıyla birlikte katılarak, sabahlara kadar süren toplantılarda madde tartışmalarına aktif bir şekilde müdahil oldu. Düzenlemenin Anayasa’ya, var olan mevzuata ve insan haklarına aykırı olduğuna dikkat çekildi, bu maddenin bir kin, oç alma ve aç bırakma düzenlemesi olduğu, keyfi uygulamalar içerme riski taşıdığı vurgulandı.

DTB Genel Sekreteri Dr. Otmar Kloiber’den mesaj

Yasa teklifi ve 5. maddedeki düzenleme ilk andan itibaren dünya hekim örgütlerinin de gündemine girdi. DTB Genel Sekreteri Dr. Otmar Kloiber, 5 Kasım 2018 günü, TBMM’deki görüşmeler sürerken, twitter’daki sayfasından konuya dikkat çeken bir mesaj paylaştı. Kloiber mesajında; “Görünüşe göre, bugün TBMM

Sağlık Komisyon’u kamudan ihraç edilen hekimlerin (mahkeme prosedürü ya da etik kararlar olmaksızın) özel sektörde çalışmasının yasaklanmasını amaçlayan bir yasa tasarısı görüşülüyor” ifadelerine yer verdi. Kloiber, TTB’nin bilgi notunu da; “Dikkat! AKP’nin muhalif hekimlerin işten çıkarılmasını düzenleyen hukuk projesi hakkında daha fazla bilgi...” ifadeleriyle twitter’daki sayfasından paylaştı.

5. Madde tartışması

Uzun süren komisyon görüşmelerinde, daha önce basına da yansıdığı gibi 5. madde ile ilgili tartışmalar oldukça gergin geçti. 6 Kasım 2018 günü, 5. maddenin görüşmelerinde AKP milletvekilleri tarafından verilen

değişiklik önergesinin oylaması bile unutulmuş kabul edenler/etmeyenler denilerek kabul edildiği ilan edildi. Ancak AKP milletvekilleri dahi hangi metnin kabul edildiğini anlayamadı. Ertesi gün madde yeniden görüşüldü.

Uluslararası hekim örgütlerinden TTB'ye destek

Yasa teklifiyle ilgili gelişmeleri yakından izleyen Dünya Tabipler Birliği (DTB) ve Avrupa Hekimler Daimi Komitesi (CPME), konuyla ilgili olarak 7 Kasım 2018 tarihinde TBMM Başkanı Binali Yıldırım ve siyasi partilerin Grup Başkanvekillerine mektup gönderdi. CPME'den Avrupa Delegasyonu'na ayrıca gönderilen

mektupta da teklifin geri çekilmesi için Türkiye'deki meslektaşlarıyla iletişim kurmaları istendi. DTB ve CPME'nin mektuplarında

5. madde ile ilgili düzenleme "tehlikeli ve sorumsuzca" olarak nitelenerek, acilen geri çekilmesi istendi.

DTB tarafından 8 Kasım 2018 tarihinde yapılan basın açıklamasında ise Türkiye'de hekimlerin mesleklerini yap-

ma özgürlüğünü kısıtlayan düzenleme "utanç verici" olarak nitelendi. DTB Başkanı Dr. Ardis Hoven'in ifadelerine yer ve-

rilen açıklamada, tasarının binlerce hekimin çalışma hakkına yönelik açık bir ihlal olduğu ve Türkiye halkının ihtiyaç duyduğu hizmetlerden yoksun kalacağı belirtildi.

UEMO Başkanı Dr. Aldo Lupu im-

zasıyla TTB'ye gönderilen mesajda da, UEMO'nun TBMM'de görüşülen yasa teklifi konusunda DTB ve CPME aynı görüşte olduğu belirtilerek, gerek Türkiye'deki hekimler, gerekse sağlık

hizmeti temel hakkından yoksun kalacak hastalar açısından yol açacağı sonuçlar konusunda duyulan kaygı dile getirildi. Mesajda, yetkililer konularını gözden geçirmeye ve tasarımı geri çekmeye çağrıldı.

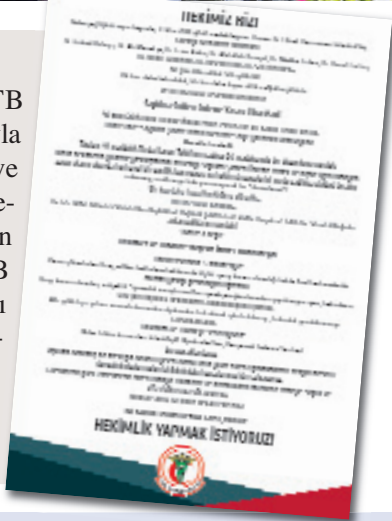
Yüzlerce hekim Kuğulu'da buluştu

Bu arada, TTB ve SES'in çağrısıyla Ankara'ya gelen yüzlerce hekim, 11 Kasım 2018 Pazar günü Kuğulu Park'ta buluşarak, hekimlerin mesleklerini yapmasını engelleyen düzenlemeyi içeren Sağlık Torba Yasası'nın geri çekilmesini istedi. Siyasi partilerin ve demokratik kitle örgütü temsilcilerinin

destek mesajlarını ilettikleri konuşmalarının ardından forum düzenlendi. Forumda, yasa teklifinin geri çekilmesi gerektiği, çalışma hakkını gasp eden 5. maddenin kabul edilmez olduğu, düzenlemenin evrensel insan haklarına ve Anayasa'ya aykırılık taşıdığı belirtilerek; "kandırmaca değil, hakkımızı istiyoruz" vurgusu yapıldı.

Hekimiz biz!

13 Kasım günü TTB Merkez Konseyi imzasıyla Cumhuriyet, Evrensel ve Birgün gazetelerine "Hekimiz Biz" başlığıyla ilan verildi. Aynı gün TTB Merkez Konseyi Başkanı ve 60 tabip odasının başkanlarının imzasıyla milletvekillerine mektup gönderildi.

Haksız ve hukuksuz caydırma gözaltısı

Aynı gün, mesleklerini ellerinden alan, hayatlarını çalan yasa teklifinin görüşülmesi sırasında TBMM önünde talep ve görüşlerini dile getirmek isteyen genç hekimler Dr. Mihraban Yıldırım ve Dr. Onur Erden haksız ve hukuksuz şekilde gözaltına alındıktan bir süre sonra serbest bırakıldılar.

5. maddenin var olan haline itirazlar sürerken, iktidar partisi daha da kabul edilemez bir şey yaptı; maddede değişikliğe gitti ve güvenlik soruşturması olumsuz gelenler için 600 gün çalışamaz denilen durum 450 güne indirildi ancak karşılığında pratisyen hekimler için 75 bin lira, uzman hekimler için 125 bin lira bedel konuldu.

Kabul edilemez düzenleme

Binlerce hekimin işsizlik ve açıklıkla karşı karşıya gelmesine neden olacak 5. maddeyi ve maddede yapıldığı iddia eden değişiklikleri kabul etmeyen tüm hekimler, 14 Kasım 2018 günü TTB ve tabip odalarının çağrısıyla alanlardaydı. Yapılan açıklamalarda, hekimlerden haraç alma anlamına gelecek bu düzenlemenin kabul edilemeyeceği vurgulandı.

Bu sürecin sonunda, hekimlerin mesleklerini yapmalarını engelleyen ve çalışma hakkını gasp eden en kritik 5. maddesinde kısmi geri adım-

lar atıldı. Yapılan değişikliklerle, güvenlik soruşturması olumsuz gelen hekimler 450 gün bekledikten sonra SGK anlaşmalı kurumlarda çalışabilecekleri yönünde düzenlendi.

Bununla birlikte, ne yazık ki Torba Yasa, ulusal ve uluslararası ölçekteki tüm itirazlara, TTB'nin, tabip odalarının, meslek örgütlerinin ve hekimlerin tüm karşı çıkışlarına rağmen, 15 Kasım 2018 günü TBMM Genel Kurulu'nda 41 madde olarak kabul edildi.

Kabul edilen maddeler arasında 6023 sayılı TTB Yasası'nın 5. mad-

desinin 1, 2, 3. fıkraları ile bu hükümlerin yaptırımının düzenlendiği Ek 1. maddesi yürürlükten kaldırıldı. Hekimlerin mesleklerini nitelikli bir şekilde yapmaları gerekliliği ve buna bağlı olarak etik yükümlülükleri sürmekle birlikte, birden çok özel sağlık kuruluşunda çalışmalarını için oda onayı gerekliliği kaldırıldı. Yasa, Cumhurbaşkanı'nın onayının ardından 5 Aralık 2018 günü resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

5. maddeyi hazırlayan ve kabul edenlerin hekim olması çok hazin

Av. Mustafa Güler, başta 5. madde olmak üzere Sağlık Torba Yasası'nda kabul edilen düzenlemelerin yasamanın sınırlarının dışında olduğunu söyledi. "Bu derece fütursuz, pervasız bir yasayı görmemiştik" diyen Mustafa Güler, hekimlerin çalışma, eğitim, sosyal güvenlik haklarını engelleyen 5. maddenin Anayasa Mahkemesi'nden dönmesi gerektiğini kaydetti.

Mutlu Sereli Kaan

Sağlıkla İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararname-lerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un TBMM'de Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu'ndaki görüşmelerine Türk Tabipleri Birliği (TTB) Heyeti ile birlikte katılan TTB Hukuk Bürosu'ndan Av. Mustafa Güler, söz konusu kanunun bazı maddelerinin yasamanın sınırları dışında olduğunu söyledi. Sağlık Torba Yasası'nın son derece hukuksuz düzenlemeler içerdiğine dikkat çeken Güler, "Yasamanın böyle bir yetkisi yok. Yasama insanların sahip oldukları meslekleri yok eden bir düzenleme yapamaz. Sınavları başarmış, okulu bitirmiş, diplomamı almışım. Geçerli kurallara uygun biçimde sahip olduğum meslek, Meclisin alacağı bir kararla ortadan kaldırılamaz." diye konuştu.

İçerik tartışması yok, cepheleşme var

Av. Mustafa Güler, Sağlık Torba Yasası'nın komisyon görüşmelerine ve yasanın içeriğine ilişkin olarak Tıp Dünyası'na değerlendirmelerde bulundu. Yasanın komisyon görüşmelerinin, "bir metin buraya gelmiş, bunu hızlıca çıkartalım" algısıyla yürütüldüğünü, metnin hayattaki etkilerine dair nitelikli bir tartışma yapma imkânının bulunmadığını anlatan Güler; her önerinin, kimden geldiği üzerinden bir cepheleşme ve karşıtlık ilişkisi içerisinde ele alındığını belirtti. Güler, TTB heyeti olarak komisyonda bu yasanın sadece hekimlerle ilgili olmadığını, herkesi çok fazla ilgilendiren bir yasa olduğunu, bu nedenle sırf yasaya karşı çıkanlar muhalefet olduğu için yasayı savunmak zorunda hissetmemeleri gerek-

tiğini iktidarı savunan milletvekillerine de anlattıklarını ve komisyon üyelerini bu yönde tutum almaya davet ettiklerini aktardı. Mustafa Güler, komisyonun bütün gayretinin 5. maddeye yoğunlaştığının söylenmesinin yanlış olmayacağını ifade etti.

5. madde ayrımcı bir madde

Hekimlerin çalışma haklarını gasp eden 5. maddenin ayrımcı bir madde olduğuna dikkat çeken Güler; şöyle konuştu:

"Bunun; 'sarışınlar bundan sonra yolun solundan gidecekler ya da mavi gözlüler bundan böyle hekimlik yapamayacaklar' demekten bir farkı yok. Hükümet, bu yasayı çıkarmakla; 'ben bir kısım kitleyi cezalandırıyorum, bunları niye cezalandırdığımı iyi bak, ortada bir suç olmadan ceza veriyorum, her an seni de cezalandırabilirim' demiş oluyor. Ben baktığım zaman bunları niye cezalandırdığımı anlamadığım için hangi davranışına dikkat edeceğimi de bilmiyorum. Ölçüt yok ortada. Burada şöyle diyor, tamam senin yaptığın suç olmayabilir. Senin suç olarak nitelendirebileceğimiz herhangi bir eylemin olmayabilir. Ama senin düşüncelerin, davranışların iktidara muhalif olduğu için ben seni terör örgütü ile ilişkilendirebilirim. Ne yaptığım zaman ilişkilendireceği de belli değil. İktidar, diğer insanlara da; bütün kaderiniz benim elimde mesajı veriyor."

Nazilerde vardı böyle uygulamalar

Anayasa'da, savaşta bile insanların düşüncelerinden dolayı suçlanamayacağını belirtildiğine işaret eden Mustafa Güler, "Yasa, şeklen her şeyi yapabilir. Ama bu yasayı nasıl uygulayacaksınız? Nazilerde de vardı ya-

salar. Kıyafetlerinde Davut yıldızıyla gezdirdiler Yahudileri, avukatların yetkilerini aldılar, doktorların yetkilerini kısıtladılar... bütün bunları yasayla yaptılar. Tamam, gücü eline geçirdiği için yapabilir ama yaptığı şey onlarca yıl utanç olarak tepesinde kalır. Konuştuğumuz 5. madde de böylesine ayrımcı bir kuraldı ve bu ülkenin hak ettiği bir düzenleme değildir, hukuken de, evrensel değerler açısından da yapılamayacak bir şeydir" diye konuştu.

Anayasa Mahkemesi'nden dönmek zorunda

Yasa yayımlandıktan sonraki 60 gün içerisinde Anayasa Mahkemesi'ne (AYM) başvuracağını CHP'nin açıkladığını aktaran Güler, "AYM'den dönmek zorunda. Eğer başvuru reddedilirse, AYM kendi vücut bulduğu anayasayı inkâr eder, bundan sonra da başka bir şey yapmaması gerekir. Bu kadar hukuksuz bir düzenlemenin AYM'den dönmeyeceğini düşünmüyorum."

İktidar gücünün baskısı kararı belirleyebilir; ama bu takdirde Türkiye Cumhuriyeti rejiminin yeni karakteristiği daha da belirginleşmiş demektir. Demokratik hukuk devleti değil, otoriter bir cumhuriyete doğru tam gaz yol aldığımız ve yeni bir basamağı daha geçtiğimiz anlamına gelir" değerlendirmesini yaptı.

5. madde olmasaydı, başka şeyleri konuşuyor olacaktık

Bu derece hukuksuz bir madde olmasaydı, başta TTB Yasası ile ilgili düzenleme olmak üzere, mesleki örgütlenmenin derinliği, sağlıkta yaşanan şiddet, hastanelerin tıp fakülteleriyle ortak kullanımı, şehir hastaneleri yoluyla kamu kaynağının heba-

edilmesi ve rant aktarımı vb. gibi yasanın içinde yer alan farklı başlıklardaki pek çok konunun belki daha nitelikli tartışılabileceğini belirten Güler, şimdi bütün bunların görece geri planda kalmasını şu sözlerle değerlendirdi.

"Yaşam hakkı söz konusu olduğunda diğer bütün haklar ikincil kalıyor ya, onun gibi bir şey. İzbandut gibi bir adam üstüne saldırmaya başlıyor, sen canını kurtarmayı düşünür su içmeyi, yemek yemeyi aklına bile getirmezsün ya onun gibi. Öylesine hukuka aykırı bir madde getirdiler ki, onunla uğraşmaktan, diğerleriyle kimse yeterince ilgilenemedi. Bunlar da konuşuldu, hiç konuşulmadı değil, ama öncelikli mesele olamadı."

TTB'nin yetkileri buharlaştırıldı

6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Yasası'nda yapılan değişikliğe de değinen Güler, burada yapılan şeyin tek başına bir meslek örgütünün yetkisinin kaldırılması değil, bir denetim yetkisinin buharlaştırılması olduğunu söyledi. Güler, "TTB'ye kızabilirsiniz, muhalif bulabilirsiniz, o nedenle yetkilerini azaltmak isteyebilirsiniz, bunu anlarsınız; bu durumda yetkiyi TTB'den alıp bir yere vermeniz gerek."

Hekimlerin ikincil çalışmaları tabip odalarının değerlendirme ve onayına tabi tutulmuş; sağlık hizmetinin iyi bir şekilde sunulamayacağı görüldüğünde bu çalışmaya izin verilmeyebileceği belirtilmişti. 1953 yılından bu yana mevcut olan bu yetki özellikle işyeri hekimliği alanının düzenlenmesinde, işyeri hekimliğinin kağıt üzerinde değil sahiden yapılması bakımından çok işe yaradı. Şimdi bu yetkiyi kaldırdılar. Başka bir kuruma

Av. Mustafa Güler

da vermediler.

Yaratılan bu boşluk sanki hekimlerin çalışma özgürlüğünün önündeki sınırlamanın kaldırıldığı gibi sunuluyor kimi çevrelerce. Ama doğrusu bu değil. Böyle bir "sınırsızlık" hem toplumun aldığı sağlık hizmetlerinin niteliğinin hem de hekimlerin özlük haklarının korunmasına zarar verir. Zincir hastane sahibi, hekimin eline çantayı verip şube şube dolaştırmak isteyecek. Sağlık Bakanlığı'na ve o ildeki tabip odasına bilgi verilecek sadece. Ancak bu önleyici bir denetim sağlayamaz. Oradaki çalışmanın sağlık hizmetine olan etkisini değerlendirme imkânı olmayacak. Hastane zincirlerinin mobil ya da ucuz hekim ihtiyacını karşılayabilmek için böyle bir düzenleme getirdiler" dedi. Güler, TTB Yasası ile ilgili maddenin de AYM'ye taşınacağı bilgisini verdi.

Bu torbanın hekim imzası taşınması çok hazin

Güler, son olarak şu değerlendirmeyi yaptı:

"Böylesine ağır hukuksuzluklar içeren bir düzenlemenin altına imza atıp o komisyona getirenlerin ve bu görüşmenin şeklen içinde olan bir kısım komisyon üyesinin, onca muhalefete rağmen, bu durumu anlamlandırma çabasında olmamaları ve bu kişilerin hemen hepsinin de hekim olması gerçekten çok hazin.

Torba Yasa ne getiriyor ne götürüyor?

AKP'li 6 milletvekilinin imzasıyla 30 Ekim 2018 tarihinde TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu'na gönderilen ve pek çok hukuka aykırı düzenlemenin yer aldığı "Sağlıkla İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi", Türk Tabipleri Birliği'nin (TTB), sağlık meslek örgütlerinin ve hekimlerin tüm itirazlarına karşın 15 Kasım 2015 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildikten sonra, 5 Aralık 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Torba Yasa'nın içeriğinde yer alan düzenlemelerle ilgili olarak TTB tarafından, hekimlerin ve kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla bilgi notu hazırlandı.

1. Kimlerin, hangi süre ile hekimlik yapması engellenmektedir?

İdare tarafından terör örgütleriyle ilişkilendirilerek kamu görevinden çıkartılan veya güvenlik soruşturması sebebiyle kamu görevine alınmayan hekimlerden mecburi hizmete tabi olanların; çıkarılma veya kamu görevine alınmama tarihinden itibaren 450 gün süreyle mesleklerini yapmaları engellenmektedir.

2. Hekimler mecburi hizmetini tamamlamadan yan dal uzmanlık sınavına girebilecek mi?

Yasa'ya Meclis Genel Kurul görüşmeleri sürecinde eklenen bir hükümle yan dalda veya birden fazla uzmanlık dalında eğitim yapmak üzere asistanlık sınavına girebilmek için mecburi hizmet yükümlülüğünün tamamlanmasına 9 aydan daha az bir süre kalmış olması ve uzmanlık eğitimine başlanabilmesi için de mecburi hizmet yükümlülüğünün tamamlanması şartı getirilmiştir.

3. Mecburi hizmeti olmayanlar da hekimlik yapmak için 450 gün bekleyecek mi?

Yasa'da belirtilen, mesleğin hiçbir biçimde yaptırılmadığı 450 günlük süre mecburi hizmeti olanlar için geçerlidir; mecburi hizmet yükümlüsü olmayan hekimlerin kamu kurumları dışında mesleklerini icra etmeleri mümkündür.

4. İşsiz bekletilme süresi herkes için aynı mıdır?

Kanun, meslekten yasaklanan bu süreyi herkes için aynı belirlemiştir. Ancak mecburi hizmet yaparken kamu görevinden çıkartılanların tamamladıkları mecburi hizmet süreleri bu süreden düşülecektir.

5. 450 günlük sürenin hesabında yasanın çıkış tarihi mi esas alınacak?

Kabul edilen Yasa'da ilgililerin mes-

lekten yasaklandığı 450 günlük sürenin kamu görevinden çıkarılma veya kamu görevine alınmama tarihinden itibaren başlayacağı belirtilmiştir.

6. Hekimlik yapılamayacak sürede uzmanlık eğitimi yapılabilir mi?

Tıpta uzmanlık eğitimi yapabilmek için tabip olmak gerektiği gibi uzmanlık eğitimsüresince de tabiplik mesleğini yapma yeterliliğini korumak gereklidir. Hekimler yeterliliklerini korumakla birlikte; 450 günlük bekleme süresi boyunca hekimlik yapma hakları engellendiğinden bu kapsamdaki hekimlerin söz konusu sürede uzmanlık ve yan dal uzmanlık eğitiminin de engellenmek isteneceği anlaşılmaktadır.

7. Kamu görevlisi olmayan aile hekimleriyle ilgili neler düzenlendi?

Kamu görevlisi olmayan aile hekimleri ve aile sağlığı çalışanlarının altmış beş yaşına kadar çalıştırılabilecekleri yeni yasal düzenlemede belirtilmiştir.

Diğer yandan, bu kişiler kamu görevinden aile hekimliğine geçmediği için aile hekimliği sözleşmelerinin feshedilmesinde bir güvence olarak düşünülebilecek olan İşsizlik Sigortası Kanunu hükümlerinin bunlar için uygulanmayacağına ilişkin açık hüküm konulmuştur. Ancak Yasa'nın Genel Kurul görüşmelerinde verilen önerge ile bu madde çıkartılmıştır. Böylece, kamu görevinden gelmeyen aile hekimlerinin sözleşme feshinde işsizlik sigortasından yararlanmalarının önüne konulmak istenen engel ortadan kaldırılmıştır.

8. Aile hekimliği uzmanlık eğitimi veren vakıf üniversiteleri de aile sağlığı merkezi gibi faaliyet gösterebilir mi?

Yeni yasayla, Sağlık Bakanlığının aile hekimliği uzmanlık eğitimi veren vakıf üniversiteleriyle de aile hekimliği

sözleşmesi yapabileceği; aile hekimliği hizmeti sebebiyle gerekli ödemenin vakıf üniversitelerine döner sermayeden ödeneceği düzenlenmiştir.

9. Aile hekimlerinin izin hakları nasıl düzenlendi?

Aile hekimlerine yılda 30 gün izin hakkı tanınmıştır. Ancak bu hak yıl içinde çalışılan süre ile orantılı olmak ve ait olduğu sözleşme döneminde kullanılmak üzere belirlenmiştir. Dolayısıyla yılın bir kısmında çalışmayan kişinin izni tam 30 gün olmayacağı gibi sözleşme döneminde kullanılmayan izin sürelerinin izleyen dönemde kullanılmasının da mümkün olmayacağı anlaşılmaktadır. Aile hekimlerinin mazeret izinlerine ilişkin düzenleme de yeni yasada yapılmış, diğer izinler için 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi kapsamındaki sözleşmeli personele ilişkin izin hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

10. Aile hekimine kayıtlı nüfus değiştirilebilir mi?

Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen süre sonunda kayıtlı kişiler aile hekimlerini değiştirebilirler. Yeni yasayla sağlık hizmet planlamasına uygun olarak Sağlık Bakanlığı tarafından kişilerin aile hekiminin değiştirilebilmesi de mümkün hale getirilmiştir.

11. Sağlık Bilimleri Üniversitesi ile ilgili yeni düzenleme nedir?

Sağlık Bilimleri Üniversitesi müteveli heyetinin çoğunluğunun Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenmesi Anayasa'ya aykırı bulunarak Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmişti. Kabul edilen Yasa'da müteveli heyet, yeni statülerle ancak öncekine çok benzer biçimde belirlenmiştir. İptal edilen Yasa'da Sağlık Bakanlığı Müsteşarı ile Bakanlığın seçeceği iki üye vardı; yeni düzenlemede Sağlık Bakanı Yardımcısı, Sağlık Bakanlığının seçeceği bir üye ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Yönetim Kurulu tarafından seçilecek bir üye müteveli heyete katılacaktır.

12. Kamu özel ortaklığıyla ilgili bir düzenleme yapıldı mı?

Teklifte şehir hastanelerini yapan şirketlere inşaat süresince tanınan harç ve damga vergisi muafiyetinin işletme döneminin tamamında geçerli olmasını sağlayacak şekilde değişiklik yapılması önerilmiş ise de tepkiler sonrasında

Komisyon'da bu madde geri çekilmiştir. Benzer şekilde, işletmeciler şirketlere Sağlık Bakanlığı tarafından ödenecek hizmet bedelinin beş yılı geçmeyecek dönemlerde yapılacak piyasa testi ile güncellenmesine ilişkin mevcut hükümde değişikliğe gidilerek beş yıldan önce piyasa testi yapılması önlenmiş; ihtiyari hizmetlerde sözleşmede yer alan miktara bağlı, tıbbi destek hizmetlerinde ise on yılı geçmemek üzere piyasa testi yapılarak hizmet bedelinin güncellenebileceği belirtilmiştir.

13. Birden fazla yerde çalışan hekimler odadan onay alacak mı?

Kabul edilen Yasa ile 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Yasasının 5. maddesinin 1,2,3. fıkraları ile bu hükümlerin yaptırımının düzenlendiği Ek 1. maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. Hekimlerin mesleklerini nitelikli bir şekilde yapmaları gerekliliği ve buna bağlı olarak etik yükümlülükleri sürmekle birlikte, birden çok özel sağlık kuruluşunda çalışmalarını için oda onayı gerekliliği kaldırılmıştır.

14. Sağlıkta şiddetin önlenmesiyle ilgili bir düzenleme yapıldı mı?

Sağlık hizmetlerinde yaşanan şiddetin önlenmesi amacıyla yapılmış bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak, uygulanan şiddetin sonrasına ilişkin mevcut işleyiş yasada ayrıca belirtilmiştir. Buna göre; sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı görevleri sebebiyle kasten işlenen suçlardan şüpheli olanlar, kolluk görevlilerince yakalanır ve gerekli işlemleri yapılarak Cumhuriyet başsavcılığına sevk edilir düzenlemesine yer verilmiştir. Ayrıca, bu suçların soruşturmasında, kolluk tarafından müşteki, mağdur veya tanık olan sağlık personelinin ifadelerinin işyerlerinde alınacağı da yeni düzenlemede belirtilmiştir.

Diğer yandan, Komisyon görüşmelerinde Teklife eklenen bir maddeyle, sağlık hizmetlerinde yaşanan şiddet üzerine ceza hukuku kapsamında yürütülmekte olan işlemler ve davalarda sağlık çalışanlarına kurumlarınca hukuki destek verilmesi ve avukat görevlendirilmesi kuralının Devlet ve vakıf üniversitelerine ait birimlerde görevli sağlık çalışanları bakımından da geçerli olduğuna ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Bilgi notunun tam metnine www.ttb.org.tr adresinden ulaşılabilir.

TTB Genel Yönetim Kurulu'ndan ortak karar:

“Hekimlik ve insanlık değerlerine müdahalelere sessiz kalmayacağız”

TTB Merkez Konseyi üyelerinin, 27 tabip odasından yöneticilerin, TTB'nin kol, çalışma grupları ve yayın organları temsilcilerinin katılımıyla 24 Kasım 2018 tarihinde gerçekleştirilen TTB Genel Yönetim Kurulu toplantısının sonuç bildirgesi açıklandı.

Tıp Dünyası
ANKARA

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Genel Yönetim Kurulu (GYK), 11 Kasım 2018 tarihinde TBMM'de kabul edilen torba yasa Türkiye Cumhuriyeti tarihinde hekimlere ve hekimlik değerlerine yönelen en ciddi saldırılardan biri olduğunu belirterek, “Herhangi bir yargı kararına dayanmayan, muhalif olmayı, itiraz etmeyi hekimlik mesleğinin yapılmasını engelleyen bir suç kalıbına sokan bu anlayış kabul edilemez. TBMM'de yasalaşan kısıtlamaların kaldırılmasını talep ediyoruz ve bu yasa ya da çıkarılacak herhangi bir yasa ve yönetmelik ile hekimliğin sınırlarının, çalışma koşullarının siyasal zeminde belirlenmesini kabullenmeyeceğimizi, bu tür kısıtlamalara kararlılıkla karşı duracağız”

mızı bir kez daha ilan ediyoruz” açıklamasını yaptı.

Sağlıkta şiddete yönelik olarak etkili bir yasal düzenleme için hükümet üyelerine ve milletvekillerine yeniden bir çağrı yapan TTB GYK, kendisi de bir doktor olduğu halde, sağlıkta şiddetin bunca yoğun ve güncel olduğu bir dönemde hekime yönelen şiddeti daha da tahrik edeceğini bile bile “bu başhekimler sopalık” diyebilen TBMM Sağlık,

Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanı Şenel Yediyıldız'ı da istifaya çağırıldı.

TTB hekimlerin biricik ve vazgeçilmez örgütüdür

TTB ve tabip odalarını güçsüzleştirme girişimlerinin torba yasa ile devam ettiğine dikkat çeken GYK, hekimlerin bu kötü niyete karşılık, TTB ve tabip odalarına bağlılıklarını gün be gün artırdıklarına vurgulayarak,

“TTB ve tabip odaları hekimlerin biricik ve vazgeçilmez meslek örgütüdür; bunu hiçbir politik müdahale engelleyemeyecektir” kararını açıkladı.

Sonuç bildirgesinde ayrıca, Sağlık Torba Yasası'nda yer alan, hekimlerin özlük haklarını ve hekimlik değerlerini zedeleyen, toplum kaynaklarını kötüye kullanan tüm uygulamalara karşı mücadelenin sürdürüleceği vurgulandı.

Sağlık Bakanlığı'nın 2019 yılı bütçesinin sağlıktaki eşitsizlikleri ve cepten harcamaları daha da arttıran, özelleştirmeci ve piyasacı bir içeriğe sahip olduğuna dikkat çekilen sonuç bildirgesinde, “TTB ve tabip odaları halka sağlıksızlığı, hekimlere yoksulluğu ve sömürülmeyi dayatan ekonomik politikalara karşı duracaktır” denildi.

27 Aralık'ta Ankara'dayız

TTB Merkez Konseyi'nin geçtiğimiz dönem görev yapan üyeleri hakkında “Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur” açıklaması nedeniyle açılan dava 27 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da görülmeye başlanacağını paylaşıldığı sonuç bildirgesinde, tüm tabip odaları ve hekimler barışa, hekimlik ve insanlık değerlerine sahip çıkan TTB yöneticileriyle birlikte olmaya davet edildi.

Toplum ve Hekim Dergisi'nin 40 Yıl Etkinlikleri gerçekleştirildi

Tıp Dünyası
ANKARA

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Toplum ve Hekim Dergisi'nin 40. yılı dolayısıyla düzenlenen “Toplum ve Hekim 40 Yıl Etkinlikleri Süreli Yayıncılık: Neden? Nasıl?” başlıklı etkinlik, 25 Kasım 2018 Pazar günü Ankara'da gerçekleştirildi.

Etkinlik saat 09.30'da TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman'ın konuşmasıyla başladı. Konuşmasına, Toplum ve Hekim Dergisi'ne uzun yıllar büyük emeği geçen ancak şu anda aramızda olmayan Dr. Ata Soyer ve Dr. İlhan Diken'i anarak başlayan Adıyaman, Toplum ve Hekim'in; çürük kokusu yayan, toplumun sağlık hakkını budamak isteyen, kamuyu sermayeye peşkeş çekmek isteyen, hekimlik mesleki değerlerini öldürmek isteyen, sağlık emek gücünü değersizleştirmek isteyen düzeni mercek altına aldığını ve süregelen bu mücadele sahasına feyz verdiğini, nefes verdiğini söyledi.

Toplum ve Hekim dergisinin TTB değerlerine, hedeflerine sahip çıkarak, he-

kimliğin sosyal boyutunu, sağlığı etkileyen faktörleri sosyal ve ekonomik boyutuyla inceleyen ve bunların sağlık üzerindeki etkilerini tartışan, tartıştıran bir yere sahip olduğunu vurgulayan Adıyaman, “TTB 40 yıl önce olduğu gibi, bugün de bu ayrıcalıklı dergiyi çıkarmak için gösterdiği özel çabayı aynı heyecan ve çaba ile öncelikli olarak sürdürmektedir” diye konuştu. Adıyaman, konuşmasını başta derginin editörü Prof. Dr. Onur Hamzaoğlu olmak üzere, yardımcı editör Doç. Dr. Cavit Işık Yavuz, Hakem Kurulu üyeleri, Araştırma ve Danışma Kurulu üyeleri ile yıllardır derginin dizgi ve tasarım faaliyetlerini yürüten Yeter

Canbulat'a teşekkür ederek tamamladı.

40 Yılda Toplum ve Hekim

Adıyaman'ın konuşmasının ardından kolaylaştırıcılığını TTB Genel Sekreteri Dr. Bülent Nazım Yılmaz'ın üstlendiği, Prof. Dr. Onur Hamzaoğlu'nun konuşmacı olduğu “40 Yılda Toplum ve Hekim” başlıklı konferansa geçildi.

İlk olarak Toplum ve Hekim dergisiyle ilgili bazı istatistikleri paylaşan Hamzaoğlu, Toplum ve Hekim'in Ocak 1978'den Kasım 2018'e kadar olan dönemde 210 sayı çıktığını belirterek, bu sayılarda 736 farklı yazarın 2801 yazısının yayımlandığını aktardı. Hamzaoğlu, ta-

rihsel süreç içerisinde Toplum ve Hekim dergisini dönemlere ayırarak incelediği konuşmasında, Toplum ve Hekim'in dünya, Türkiye, sağlık ve TTB gündemiyle, sürekli olarak kendini güncelleyen bir dinamikle, çok güçlü bir arşive imza attığını söyledi. Hamzaoğlu konuşmasını dergiye tüm emeği geçenlere teşekkür ederek tamamladı.

Günümüzde Süreli Yayıncılık: Neden? Nasıl?

Hamzaoğlu'nun konuşmasının ardından, kolaylaştırıcılığını Prof. Dr. Feride Aksu Tanık'ın üstlendiği, Emirali Türkmen, Turgay Fişekçi ve Prof. Dr. Aylin Uluşahin'in konuşmacı olduğu “Günümüzde Süreli Yayıncılık: Neden? Nasıl?” ve , “TTB ve Tabip Odalarında Süreli Yayıncılık” başlıklı paneller gerçekleştirildi.

Toplum ve Hekim 40 Yıl Etkinlikleri, Dr. Yavuz Üçkuyu ve Dr. Cavit Işık Yavuz'un kolaylaştırıcılığını yaptığı “Ne Yapmalı? Nasıl Yapmalı? Nereden Başlamalı?” başlıklı forumun ardından sona erdi.

Fiili hizmet zammı talepleri TBMM'de

Eksik fiili hizmet zammı düzenlemesine karşı, sağlık meslek örgütlerince düzenlenen kampanyada toplanan imzalar TBMM'ye teslim edildi. TTB, TDB, SHUDT, Tüm Rad-Der temsilcileri, TBMM Başkanvekili Levent Gök, CHP Milletvekili Özgür Özel, HDP Milletvekili Ayhan Bilgen ile görüşmeler yaptı.

Tıp Dünyası
ANKARA

Sağlık meslek örgütlerinin, yıllardır mücadelesini yürüttükleri fiili hizmet zammı uygulaması konusunda, 3 Ağustos 2018 tarihli Torba Yasa'da yer alan yetersiz düzenlemeye karşı, 29 Eylül 2018 tarihinde başlattıkları ve Ekim ayı sonuna kadar süren eylem ve etkinlik kampanyası kapsamında toplanan imzalar TBMM'ye iletildi.

Türk Tabipleri Birliği (TTB), Türk Diş Hekimleri Birliği (TDB), Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES), Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası

(Dev-Sağlık İş), Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği (SHUD), Türk Hemşireler Derneği (THD), Tüm Radyoloji Teknisyenleri ve Teknikerleri Derneği (Tüm-Rad. Der) ve Türk Psikologlar Derneği (TPD) tarafından düzenlenen kampanya 40 gün

sürdü.

TTB Merkez Konseyi üyesi Dr. Selma Güngör, SES Eş Genel Başkanı Gönül Erden, TDB Başkanı Celal Korkut Yıldırım, SHUD Başkanı Rahmiye Bozkurt ve Tüm Rad-Der Ankara Temsilcisi'nin

yer aldığı heyet, 13 Kasım 2018 tarihinde TBMM'ye giderek TBMM Başkanvekili Levent Gök, CHP Milletvekili Özgür Özel ve HDP Milletvekili Ayhan Bilgen'le görüşmeler yaparak imzaları teslim etti.

Görüşmelerde, tüm sağlık çalışanlarının fiili hizmet zammı uygulamasındaki eksikliklerin bir an önce giderilmesi yönündeki beklentisi iletilerek, düzenlemenin sağlık ve sosyal hizmet iş kolunda çalışanların tamamını kapsamaması, fiili çalışma süresi şartının kaldırılması ve yasanın geçmiş çalışma yıllarını da kapsayacak şekilde değiştirilmesi talepleri yinelenildi.

21. Pratisyen Hekimlik Kongresi Sonuç Bildirgesi:

Hekimleri değersizleştiren her tür uygulamaya karşı mücadelemiz sürecektir

Tıp Dünyası
ANKARA

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Pratisyen Hekimler Kolu (PHK), Genel Pratisyenlik Enstitüsü (GPE) ve Pratisyen Hekimlik Derneği (PHD) tarafından düzenlenen 21. Pratisyen Hekimlik Kongresi "İnadına Birinci Basamak" ana temasıyla 8-11 Kasım 2018 tarihlerinde Hatay ilinde gerçekleştirildi.

Türkiye'nin çeşitli kentlerinden 200'ü aşkın hekimin katıldığı, 16 ayrı başlıkta bilimsel oturum ve serbest bildiri sunumlarının gerçekleştirildiği kongrenin sonuç bildirgesi açıklandı.

Sağlık Bakanlığı aksini iddia etmesine karşın, WHO verilerinin Türkiye'de arttığını gösterdiği bebek ölümleri, gün geçtikçe etkisi artan aşılama ve aşılatmama sorunu, aile hekimleri üzerindeki artan iş yükü, nitelikli ve alana özgün mesleki eğitimin gerekliliği kongrede önemle üzerinde durulan konular arasında yer aldı.

Birinci basamakta sık karşılaşılan sağlık sorunlarından uyku bozuklukları, çocuklarda allerjik rinitler, kilolu çocuk, kadınlarda genital enfeksiyonlar, vitamin eksiklikleri, kardiyovasküler aciller ve kardiyovasküler cerrahi girişim sonrası postopertaif bakım gibi

çok sayıda klinik konu da deneyimli birinci basamak hekimleri ve ilgili uzmanlık disiplinlerinden akademisyenlerin katkılarıyla ele alındı.

Her yıl çevre sağlığı ve işçi sağlığı konularına da özel olarak yer verilen kongrede, bu yıl ayrı bir oturumda korozyonun sağlığa etkilerine dikkat çekildi.

Komşu ülke Suriye'deki savaşın etkilerinin en çok hissedildiği kent haline gelene Hatay'da yapılan kongrede, halkların barışa her zamankinden daha çok gereksinimi olduğu belirtilerek "barış hemen şimdi" vurgusu yapıldı.

Sonuç Bildirgesinde;

- Birinci basamak sağlık hizmetlerinin eşit, ücretsiz, ulaşılabilir olması,
  - Birinci basamak sağlık hizmetlerinin kamusal bir hizmet olarak bölge tabanlı yaklaşımla ve ekip hizmeti olarak sunulması,
  - Sağlıkta şiddete yol açan düzenlemelerin ortadan kaldırılması,
  - Hekimlerin tüccar, sağlık hizmetin mal olarak görülmediği bir sağlık ortamı,
  - Hekimleri işsiz bırakan, değersizleştiren her türden uygulamaların durdurulması
- mücadelesinden vazgeçilmeyeceği vurgulandı.

30. Gezici Eğitim Semineri Trakya'da gerçekleştirildi

Tıp Dünyası
ANKARA

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Halk Sağlığı Kolu'nca düzenlenen 30. Gezici Eğitim Semineri (GES), Trakya'da "Zoonozlar" ve "Çevre Sağlığı" temalarıyla gerçekleştirdiği incelemelerini tamamladı. 21-26 Ekim 2018 tarihlerinde gerçekleştirilen ve 25 halk sağlığı asistanının katıldığı seminerin eğitim sorumluluğunu Prof. Dr. Muzaffer Eskiocak ve Dr. İlker Kayı üstlendiler.

Seminerin ilk günü İstanbul Tabip Odası'nda (İTO) TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman, İTO Başkanı Prof. Dr. Pınar Saip ve TTB Halk Sağlığı Kolu üyeleri tarafından karşılanan katılımcılar, ilk olarak İstanbul'da 3. Havalimanı inşaatından etkilenen Arnavutköy'e bağlı Yeniköy beldesinde, muhtar ve belde sakinleriyle görüşmeler yaptı, incelemelerde bulundu. Daha sonra, İstanbul Politikalar Merkezi'nde iklim değişikliği ve Mekânda Adalet Derneği'nde

kentsel dönüşüm alanında çalışan uzmanlarla görüşmeler yapan GES ekibi, Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği'nde Kırım Kongo Kanamalı Ateşi konulu bilgilendirme toplantısından sonra İstanbul'dan ayrıldı.

İstanbul'dan Tekirdağ'a geçen GES ekibi, Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı mezbahada incelemelerde bulunduktan sonra Süleymanpaşa Belediyesi'nde belediyeçilik hizmetleri konusunda görüşmeler yaptı. Tekirdağ Tabip Odası'nda Trakya'yı tehdit eden çevre sorunları ve Ergene Nehri'ndeki kirlenme üzerinde yapılan sunumlara katılan GES ekibi, ardından Uzunköprü'ye hareket ederek Ergene Nehri'ndeki kirlenmeyi yerinde gördü. Renk ve koku bakımından aşırı derecede olumsuz bir tablo ile karşılaşılan GES ekibi, Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Faruk Yorulmaz tarafından yapılan sunumda ağır metal kirlenmesi bakımından Ergene'deki son durum konusunda bilgi edindi.

1.Küresel Hava Kirliliği ve Sağlık Konferansı'ndan İzlenimler

Prof. Dr. Kayıhan Pala*

1.Küresel Hava Kirliliği ve Sağlık Konferansı Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından 30 Ekim – 1 Kasım 2018 tarihlerinde Cenevre’de Dünya Sağlık Örgütü binasında gerçekleştirildi. Konferans, hava kirliliğine ilişkin Dünya Sağlık Örgütü tarafından düzenlenen ilk konferans olması nedeniyle önem taşımaktadır. Dünyada her yıl yedi milyondan fazla erken ölüme yol açan hava kirliliği ilk kez DSÖ tarafından bilim insanları, karar vericiler ve sivil toplum örgütlerinin katılımıyla masaya yatırıldı. Konferans öncesinde hava kirliliğinin bütün kadar sağlık açısından tehlikeli olduğu DSÖ tarafından vurgulandı. Ancak bilindiği gibi, tütüne karşı kişisel olarak mücadele etmek mümkünken, hava kirliliğine karşı toplumsal bir mücadele zorunludur, özellikle kirlilik kaynaklarını ortadan kaldırmak için.

Konferansa 100’ün üzerinde ülkeden yaklaşık 900 kişi katıldı. Ancak ülkemizden ne Sağlık Bakanlığında ne de Çevre Bakanlığında temsilci bulunmaması şaşırtıcıydı. DSÖ tarafından yayınlanan resmi katılımcı listesine göre Türkiye’den yalnızca Türk Tabipleri Birliği adına Prof. Dr.Kayıhan Pala ve Türk Toraks Derneği adına Prof.Dr.Hasan Bayram Konferansa katıldı. Temiz Hava Hakkı Platformu Türkiye’de hava kirliliğine ilişkin mevcut durumu ve çözüm önerilerini hazırladığı bir politika notuyla toplantı katılımcılarıyla paylaştı.

Konferansta başta kömür ve fosil yakıtlar olmak üzere hava kirliliğine yol açan kaynaklar ve hava kirliliği ile iklim değişikliği arasındaki bağlantılar bilimsel bilgilere göre çok açık olarak ortaya konulmasına karşın, DSÖ fosil yakıtlardan enerji üretimi ve özellikle kömürlü termik santraller gibi kirli enerji kaynaklarının yok edilmesine

ilişkin güçlü bir tutum ortaya koymadı. Endüstriden kaynaklanan kirliliklerin önlenmesi için, yatırımlardan önce Sağlık Etki Değerlendirmesi yapılması bir zorunluluk olarak değil, yalnızca gereklilik olarak ifade edildi. Hükümetlere, Avrupa Komisyonu da içinde olmak üzere hava kirleticileri ile ilgili ulusal sınır değerlerini DSÖ rehber değerlerine göre düzenlemeleri konusunda bir çağrı çıkarıldı, ancak bunun çağrıyla sınırlı kalmaması hükümetler üzerinde baskı oluşturulması için doyurucu bir eylem planı açıklanmadı.

Konferansın olumsuz yanlarından biri, etkinliğin Dünya Bankası ile birlikte düzenlenmiş olmasıydı. Bu ortaklık Konferans programına ve Konferansta çoğu zaman benimsenen dile de yansdı. Sermayenin hava kirliliğine yol açan etkinlikleri genel olarak eleştirilmedi. Örneğin önümüzdeki bir kaç yıl içinde Almanya’da birçok kente dizel araçların girişinin yasaklanması alkışlandı, ancak Alman sermayesinin Asya ve Afrika’da satılmak üzere dizel araç üretimini sürdürmesine sessiz kalındı. Dünya Bankası sunumlarında hava kirliliği temel olarak ekonomik maliyetler üzerinden ele alındı ve sağlık sistemi maliyetleri ile işgücü kaybı ve refah kaybı gibi maliyetlere vurgu yapıldı.

Konferansta Türkiye’den DSÖ

Avrupa bölgesindeki hava kirliliği düzeyi en yüksek ülkeler arasında yer alması ve birkaç sunumda PM2.5 salımlarına ilişkin tahminler dışında neredeyse hiç söz edilmedi. Ne bir durum saptama, ne eylem planı; Türkiye neredeyse bütün sunumlarda yok sayıldı.

Konferans, hava kirliliğinden kaynaklanan ölümlerin sayısının 2030 yılına kadar üçte iki oranında azaltılması hedefi ve Hava Kirliliği ile Mücadele için Cenevre Eylem Gündeminin oluşturulması önerisiyle son buldu.

Hava kirliliğine karşı mücadelenin, tütüne karşı olduğu gibi, kolektif ve güçlü bir mücadele olarak yürütülmesi gerekir. Tütün mücadelesi temel olarak bütün endüstrisine karşı yürütülmeye çalışılırken, hava kirliliğine karşı mücadele başta enerji sektörü olmak üzere, çimento, demir/çelik, otomotiv vb. çok sayıda endüstri grubu ile ilişkilidir. Dolayısıyla hava kirliliğine karşı mücadelenin iklim değişikliğinde olması gerektiği gibi, küresel kapitalizme karşı topyekûn bir mücadele olarak örgütlenmesi gerekmektedir. Kısıpılmış tüketim toplumu yaklaşımı terk edilmeden, eşitsizlikler ve yoksulluk ortadan kaldırılmadan, daha iyi ve havası temiz bir dünya mümkün görünmemektedir.

Dünyada her yıl 7 milyondan

fazla kişi hava kirliliğine bağlı olarak erken ölmektedir. Bunların 600 binden fazlasını çocuklar oluşturmaktadır. Türkiye’de de her yıl 34 binden fazla kişinin hava kirliliği nedeniyle erken öldüğü tahmin edilmektedir. Erken ölenlere başta akciğer kanseri olmak üzere (Hava kirliliğinin akciğer kanserine yol açtığı ve mesane kanserinin görülme sıklığını artırdığı kanıtlanmıştır) hava kirliliğine bağlı olarak hastalananları, hastanede yatanları, ilaç kullananları ve işlerinden alıkonanları da ekeleyecek olursak, hava kirliliğinin ülkemize maliyeti çok yüksektir.

Hal böyleyken, ülkemizde hava kirliliğine ilişkin farkındalık düzeyi düşüktür ve ne yazık ki hava kirliliğine karşı örgütlü etkin bir mücadele yürütülememektedir. Yurt çapında yalnızca iki kirletici (PM10 ve SO2) tüm illerde ölçülmektedir. Ulusal sınır değerlerimiz DSÖ rehber değerlerinin çok üzerindedir ve en tehlikeli kirleticilerden biri olarak kabul edilen PM2.5 için halen ulusal sınır değerimiz yoktur. Bu koşullarda Türk Tabipleri Birliği, ülkemizde hava kirliliğinin önlenmesi için ivedi olarak;

- Enerjinin verimli kullanımı için etkili önlemlerin alınmasını,

- Hükümetin fosil yakıt teşviklerini sonlandırmasını,

- Yeni kömürlü termik santrallere izin verilmemesini,

- Mevcut kömürlü termik santrallerin üretime son vermesi için bir eylem planı açıklanmasını,

- Kent yoksullarına kömür dağıtmak yerine, yenilenebilir enerji kaynaklarından evsel ısınma desteği sağlanmasını,

- Hava kirleticileri ile ilgili ulusal sınır değerlerin DSÖ rehber değerlerine göre düzenlenmesini,

- PM2.5 için ulusal sınır değer açıklanmasını,

- Temel hava kirleticilerinin tümünün, kirlilik kaynaklarının etkisini göstermeye uygun olarak, tüm illerde ve gerekli olan ilçelerde sürekli olarak ölçülmesini ve ölçüm sonuçlarının erişime açık olmasını,

- Sağlık Bakanlığı’nın hava kirliliğinin sağlık etkilerini araştırmak isteyen bağımsız araştırmacılara hastalıklar ve ölümlerle ilgili veri ve kaynak sağlamasını,

- Sağlığı etkileme olasılığı bulunan tüm endüstriyel tesisler için kurulmadan önce ÇED ile birlikte Sağlık Etki Değerlendirmesinin de (SED) zorunlu tutulmasını,

- Sağlık Bakanlığı ve Çevre Bakanlığı tarafından tüm tarafların (Akademisyenler, meslek örgütleri, sendikalar, sivil toplum örgütleri, yerel yöneticiler ve yurttaşlar) katılımına açık olarak her yıl ‘Hava kirliliği ve Sağlık Konferansı’ düzenlenmesini talep edebilir.

Hava kirliliğine karşı örgütlü bir mücadele yürütmek zorunludur. Toplum yararı için siyaset yapanları, meslek örgütlerini, sendikaları ve bağımsız bilim insanlarını Temiz Hava Hakkı Platformu çatısı altında yürütmeye çalıştığımız mücadeleye katılmaya ve katkıda bulunmaya çağırıyoruz.

* Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

TTB, Dünya Tabipler Birliği Genel Kurulu'na katıldı

Toplantının son gününde Genel Kurul'a hitaben konuşma yapan TTB Merkez Konseyi Başkanı Dr. Sinan Adıyaman, TTB yöneticileri hakkında "Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" başlıklı basın bildirisi nedeniyle açılan dava ve diğer soruşturmalarda geline nokta hakkında bilgi verdi.

Tıp Dünyası
ANKARA

Dünya Tabipler Birliği Genel Kurulu 3-6 Ekim 2018 tarihleri arasında İzlanda'nın Reykjavik kentinde düzenlendi. Toplantıda Türk Tabipleri Birliği'ni Merkez Konseyi Başkanı Dr. Sinan Adıyaman ve Dr. Murat Civaner temsil etti.

Toplantıda gündeme getirilen tutum belgelerinden biri göçmen sağlığına ilişkindi. Oybirliği ile kabul edilen belgede, 2016'da İstanbul'da düzenlenen Göç ve Sağlık Sempozyumu'nda oluşturulan tutum belgesi tekrar anımsatıldı ve hekimlerin insan haklarını ve insan onurunu savunma ödevi bulunduğu vurgulanarak ulusal tabip birlikleri göçmenlerin gereksindikleri sağlık hizmetine erişimi için gerekli girişimlerde bulunmaya çağrıldı.

Genel Kurul'da görüşülen bir diğer belge önerisi, ülkelerinde ağır suç işlemiş hekimlerin başka ülkelerde hekimlik yapmasına izin verilmemesi üzerineydi. Türk Tabipleri Birliği bu önerideki "ağır suç" tanımının oldukça geniş ve belirsiz olduğunu, örneğin TTB Başkanı Dr. Sinan Adıyaman'ın "Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" başlıklı basın bildirisi nedeniyle diğer Konsey üyeleriyle birlikte halen "terör örgütünün propagandasını yapmak" ve "insanlar arasında nefret ve

düşmanlık yaymak" gibi suçlardan hapis cezası istemiyle yargılandığını, önerinin bu haliyle bırakılması durumunda ifade özgürlüklerini kullanan TTB yöneticilerini de kapsayacağını belirtti. Bu eleştiri üzerine belgenin ismi ve ilgili ifadeler yeniden kaleme alındı ve belge sadece soykırım, savaş suçları ve insanlığa karşı işlenen suçlarla sınırlı olacak biçimde düzenlenerek kabul edildi.

Sağlıkta şiddet belgesi revize edilecek

Toplantıda görüşülerek kabul edilen yeni tutum belgeleri 'Plastik torbalar, ekolojik konular ve çevresel bozunum' ve 'Biyobenzer tıbbi ürünler' üzerineydi. Toplantıda ayrıca civa kullanımının yarattığı çevresel yük ile insan ve hayvan tıbbi arasında işbirliği üzerine tutum belgeleri 10. yıllarını doldurmuş olmaları nedeniyle güncellendi. Onuncu yılını dolduran sağlıkta şiddet konulu belgenin ise sağlık çalışanlarına işyerinde yönelen şiddeti de kapsayacak biçimde genişletilmesi gerekliliğine dayanarak revizyon için önerileri derlemek üzere ulusal tabip birliklerine gönderilmesine karar verildi. DTB'nin hekimlerin idam cezasına katılımının meslek ahlâkına aykırı olduğunu belirten iki tutum belgesinin birleştirilmesi, bu kapsamda yapılan çalışmaların bir diğeriydi.

TTB'nin üye olarak katkıda bulunduğu "Genetik ve Tıp" çalışma grubu toplantıda bugüne dek yaptığı çalışmalarını özetledi. Konunun karmaşıklığı ve çok boyutluluğunu dikkate alarak genel ilkeleri kapsayacak bir taslak hazırlanmakta olduğu, yıl sonuna dek yapılacak toplantı ve çalışmalarla taslağın olgunlaştırılarak Tıp Etiği Komitesi'ne iletileceği belirtildi.

DTB Doğu Akdeniz Bölgesi kuruluyor

Toplantıda alınan bir diğer karar, DTB'nin kapsayıcılığını artırmak ve daha fazla ülkenin katılımını teşvik etmek üzere halihazırdaki DTB bölgelerine bir yenisinin eklenmesi ve "Doğu Akdeniz" bölgesi kurulması idi.

Genel Kurul toplantısında İsrail Tabipler Birliği'nden Dr. Leonid Eidelman başkan olarak görevine başladı. Sonraki dönem için yapılan başkanlık seçimini ise Brezilya Tabipler Birliği'nden Dr. Miguel Roberto Jorge kazandı.

Toplantıda önemli bir sorun, Kanada Tabipler Birliği'nin Dr. Leonid Eidelman'ın yeni başkan olarak yaptığı açılış konuşmasının Dr. Chris Simpson'un 2014 yılında DTB Başkanı olarak yaptığı açılış konuşmasıyla neredeyse birebir aynı olduğunu ileri sürerek Dr. Eidelman'ı intihal ile suçlamasıydı. Dr. Eidelman'ı istifaya davet eden Kanada TB, bu istek

üyelerce kabul edilmeyince DTB'den çekildiğini duyurarak toplantıyı terk etti. Dr. Eidelman konuşmanın profesyonellerce hazırlandığını, başka yerlerden alıntı yapıldığının farkında olmadığını belirterek Genel Kurul üyelerinden özür diledi.

Adıyaman'dan DTB ve tabip birliklerine teşekkür

Toplantının son gününde Genel Kurul'a hitaben bir konuşma yapan Dr. Sinan Adıyaman, TTB yöneticileri hakkında "Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" başlıklı basın bildirisi nedeniyle açılan dava ve diğer soruşturmalarda geline nokta hakkında bilgi verdi. Dr. Adıyaman konuşmasına başında TTB MK üyelerinin gözaltına alınmasından hemen sonra DTB'nin yayımladığı bildirinin unutulmaz olduğunu belirtti. TTB yöneticileri üzerindeki baskıların sürdüğünü, yeni açılan soruşturmaların yanı sıra aile hekimliği sözleşmelerinin sonlandırılmasının söz konusu olduğunu belirten Adıyaman, DTB ile ulusal tabip birliklerine destekleri için teşekkür etti ve konuşmasını şu sözlerle bitirdi:

"Biz doktorlar insan hayatına azami saygı göstermeye and içtik. Savaş yaşamları sonlandırır. Bizim uyguladığımız tek siyaset, ettiğimiz Hekimlik Andı'nın gereklerini yerine getirmektir."

Şiddet gör-ifadeni ver-çalışmaya devam et!

Dr. Fikret Hacıosman öldürüldü. Sağlık Bakanı TBMM açılır açılmaz ilk işin sağlık çalışanlarına yönelik şiddetin önlenmesine yönelik yasa çıkarmak olacağını söyledi. AKP milletvekilleri 44 maddelik bir kanun teklifi hazırladı. İçinde şiddete değinilen bir madde vardı. Sağlık çalışanlarına yönelik kasten suç işleyenlerden bahseden madde eleştirilince

Sağlık Bakan Yardımcısı: "siniriyle şiddet amacı gütmeyen bir harekette bulundu diyelim" ifadesiyle ceza hukukuna yeni bir yaklaşım getirdi. Şiddete uğrayanların ve tanıkların ifadelerinin sağlık kuruluşunda alınması "yenilik" olarak duyuruldu. Maddenin gerekçesinde "sağlık hizmetinin aksamaması için" istendiği yazıldı. Teklif kabul edildi.

Hazırlayan: Av. Özgür Erbaş

Buna göre: Sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı görevleri sebebiyle kasten işlenen suçlardan şüpheli olanlar;

1 Kolluk görevlilerince yakalanır.

2 Gerekli işlemleri yapılarak Cumhuriyet başsavcılığına sevk edilir.

3 Cumhuriyet savcısı adli işlemleri tekemmül ettirir.

4 Bu suçların soruşturmasında, kolluk tarafından müşteki, mağdur veya tanık olan sağlık personelinin ifadeleri işyerlerinde alınır.

5 Bu fıkra hükmü, özel sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı görevleri sebebiyle kasten işlenen suçlar hakkında da uygulanır.

SAĞLIKTA
DÖNÜŞÜM
=
SAĞLIKÇIYA
ÖLÜM!

**Kanunla
ne
yapılmadı**

Tabiplerin yaşam hakkının kanunla korunmasında hiçbir şey yapılmadı.

İster istemez bugüne kadar bunun aksi bir düzenlemenin yürürlükte olup olmadığını aklı geliyor.

Bir sağlık çalışanını kasten yaralarsanız kolluk sizi (artık!) yakalamak ve Başsavcılığa sevk etmek zorunda.

Demek ki bu vakte kadar böyle bir zorunluluk yokmuş!